

Nepriklausoma

LIETUVA

Independent Lithuania

Nr. 36 (232) KAINA 10 ct.

MONTREAL, RUGSEJIS-SEPTEMBER 20 d.

PRICE 10 c. XI META'

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

VLIKas su diplomatu šefu susitarė

—ORO KELIU IS TREMTIES

Skubu „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojams pranešti gerą žinią, kurios jie be abejojimo laukia. Būtent — geros žinios.

Gal todėl, kad žinios geros, man jas pasisekė ši kartą gauti gana nesunkiai. Pasisekė net gauti oficialus komunikatas, apie kurį minėjau praėjusiam savo pranešime. Komunikatą čia pridėdu.

KOMUNIKATAS.

Elta yra įgaliota pranešti, kad Lietuvos Diplom. Šefas St. Lozoraitis ir VLIKo Delegacija š. m. rugsėjo 2—12 dienomis tęsė pasitarimus dėl nuo latinio bendradarbiavimo Lietuvos laisvinimo darbe tarp VLIKo ir Lietuvos Diplomatinės Šefo.

Visų laisvinimo veiksmų veiklai derinti susitarta daryti bendrus VLIKo Politinės Komisijos ir Diplomatinės Šefo pasitarimus, kuriuose bus svarstomi visi politiniai bei diplomatinės veiklos klausimai, liečiantys Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės atstatymą ir jos sutvarkymą demokratiniams pagrindais.

Kuo plačiausias Lietuvos visuomenės dalyvavimui laisvinimo darbe patikrinti susitarta bendrai šaukti konferencijas. Jų sudėtis, darbų tvarka, laikas ir vieta bus nustatoma VLIKo ir Diplomatinės Šefo susitarimu.

Tais klausimais, kuriais nepasiekta susitarimo numatyta tartis tolimesnėje bendradarbiavimo eigoje.

Susipratimo dvasioje pasibaigus pasitarimui proga VLIKas ir Diplomatinės Šefas su didžiu skausmu ir pagarba minėdami Krašto aukas Lietuvos laisvei, nuoširdžiai sveikina kovojančią Lietuvos Tautą, tvirtai siekiančią Tėvynės išlaisvinimo, reiškia jai ištikimybę.

VLIKas ir Diplomatinės Šefas dėkoja visiems tautiečiams laisvajame pasaulyje, atsidėjusiems dirbantiems Lietuvos ir lietuvių tautos gerovei. Siekiami darnumo lietuviškoje veikloje, jie taip pat kviečia sustabdyti visokius pasireiškimus, kurie nesiderina su lietuvių tautos vieninga kova dėl laisvės ir su lietuvių tautos solidarumu.

Diplomatinės Šefas ir VLIKas su tikru pasitenkinimu konstatuodami augančią draugišką kovojančią Lietuvos Tautą, nuoširdžiai dėkoja Lietuvos draugams už jų paramą kovoje dėl nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Rugsėjo 13 d., kaip spėjau, tikrai pasirašytas susitarimas iš vienos pusės Diplomatinės Šefo min. St. Lozoraitis, savo ir diplomatu vardu, iš kitos pusės VLIKo delegacijos, kurią sudarė J. Norkaitis, J. Kaminskas, J. Makauskis ir T. Šidiškis. Kaip kalbama, pasirašius susitarimą, iš abiejų pusių pareikštas pasitenkinimas. Tą patį patvirtina ir VLIKo pirmininkas prel. M. Krupavičius specialiai tam skirtame subuvime. Patikslinama, kad VLIKo pirmininkas teigiamai įvertinęs susitarimą ir pareiškęs, jog susitarimas duos našių vaisių, jeigu susitarimo vykdymo supras jo reikšmę teigiamai Tėvynei ir lietuvių tautai. Min. Lozoraitis pasakęs, kad visko tikslas yra išlaisvinti Lietuvą ir tokią atiduoti į krašto žmonių rankas.

Kaip čia kalbama, spaudos sudarytoji nepalanki pasitarimams atmosfera privedusi prie to, kad šalys iš pirmo posėdžio

sutarusios neliešti ginčijamų klausimų ir apsiriboti vien Tėvynės išlaisvinimo ir jos atkurti demokratiniams pagrindais klausimais. Tai ir buvo geriausia bazė.

Pasiruošimai gynybai eina sėkmingai

TAIKA SU JAPONIJA PASIRASIUŠ. KONFERENCIJA OTTAWOJE. NAFTOS KLAUSIMŲ AKTUALU MAS. AMERIKA RUOSIASI VIŠU RIMTUMU.

San Francisko konferencijos išdavos rusams nemalonios. Kietas vakarų nusistatymas Rusijos imperializmo atžvilgiu Kremliaus gerokai pritrėnkė. Ypač nemalonūs Rusijai, Japonijai vakarų padaryti pažadai: Sachalinas, Mandžiūrijos geležinkelių koncesijos ir kita. Ypač nemalonūs Rusijai Japonijos įjungimas į Pacifiko pakta ir į saugumo sistemą, kurios tikslas yra apsigynimas nuo Kremliaus imperialistinio pavojaus.

Ta pačia kryptimi vyksta ir Ottawos konferencija, kurioje susirinko Atlanto p. valstybių užsienių reikalų, krašto apsaugos ir finansų ministrai.

Dalyvauja visų 12-ros valstybių ministrai, kurie planuoja ir derina užsienių reikalų, krašto apsaugos ir finansų reikalus. Šioje konferencijoje turi būti galutinai išspręsti Turkijos ir Graikijos įjungimo į Atlanto pakto sudėtį klausimai. Neabejojama, kad tos dvi valstybės įjungiamos į Atlanto pakto valstybių sudėtį. Jos, drauge su Amerika ir Anglija gauna specialų uždavinį — ruošti ginti Viduržemio jūrų sritį ir artimuosius rytus, dėl kurių gali būti paktas dar pralėstas. Galimas dalykas, kad artimesiems rytams saugoti bus sudarytas atskiras junginys, kurin būtų įtrauktos ir artimųjų valstybės, bet tai ateities klausimas.

Antras nepaprastai svarbus klausimas, kurį spręs Ottawos konferencija, tai bus vakarinės Vokietijos įjungimo į Europos gynyimo sistemą.

Tai nelengvas klausimas, ypač, kad Prancūzija tebenuogastauja dėl savo saugumo, jeigu Vokietija, kaip praeitis parodė, atsigavus vėl pulstų Prancūziją. Tas prancūzų verčia būti asargius ir tai sudaro tūlą kliūvį.

Tačiau tikimasi, kad sunkumai bus nugalėti (o jų yra ir iš vokiečių pusės) ir vakarinė Vokietija bus įjungta į bendrą Europos saugumo sistemą ir bus vienas jos ramsčių.

Bendrai, Amerika šiems saugumo žingsniams ruošiasi visu atsidėjimu. Ruošiami planai ne tik apsigynimo, bet, priešingai, kad karas yra neišvengiamas, Amerika ruošia ir pokarinio sutvarkymo klausimus. Žodžiu, Amerika jau nebeneri kartoti Wilsono arba Roosevelt klaidų, kurios nepaprastai brangiai kainuoja. Todėl Amerika lygia greta apsigynimo pasiruošimams daro ir tvarkos pokarinės įvedimo pasiruošimus.

Dėl to steigiamos specialios studijos, įkuriamas Laisvosios Europos universitetas.

Jan priimami studentai tik tie žmonės, kurie po išlaisvinimo pasižada grįžti į savo kraštus. Jie bus ruošiami naujam gyvenimui, naujose sąlygose.

Idomu, kad taikos Korejoje klausimas visai išalo. Korejoje vyksta ypatingai žiaurios ir

atklaikios kovos. JTO ne tik tai sėkmingai ginasi, bet eina pirmyn, ypač rytiniame fronte, kuriame komunistai siunčia mirti vieną po kito kariuomenės dalinius. Apie paliaubas komunistai, įsakyti iš Maskvos, jau nustojo kalbėti.

Naftos klausimai eina aktualyn.

Irane laukiama Mossadegh kabineto krizės, po kurios premjeravimą paimsis konservatorius, taikos su vakarais šalininkas.

Naftos klausimas aktualus ir Irake. Irako ministeris Nuri Said jau nuvyko į Londoną ir ten tariasi su Anglijos veiksniais.

Tai vis faktai, kurie rodo, kad karų reikmenų sritys darosi labiau opios, o tuo pačiu vis jautresni karo ir taikos pa laikymo klausimai.

PASISAKYMAI

Toronto Telegram: Canada ir b-vė Montrealyje gavo iš JAV užsakymų už 100 mil. dol. B-vė dabar ieško kvalifikuotos darbo jėgos ir numato dabartinį (6000) darbininkų skaičių patrigubinti.

J. de Geneve: Amer. gen. Ely tariasi su britų gynybos min. Stillwell. Spėjama, kad dėl lėtai vykstančios oro bazių statybos Prancūzijoje, britai siūlo ruošti bazes ir Anglijoje.

Le Droit: JAV pradėjo rengti naudojimą praeito karo aerodromus Grenlandijoje, taip pat tik ką prasidėjo judėjimas Islandijos oro bazėse.

Time. Jau iš McArthur'o incident'o Kremlius pamatė amerikiečių kantrybę baigiant išsekti. Dabar Sovietų taikos iniciatyva skirta Amerikos atsiginklavimui susilpninti.

D. Lawrence: Ar tuo norima leist priešui suprast, kad užpuolimui nepasisekus pralaužti mūsų linijas — mes suklupsime su paliaubomis ir kompromisais? Ar Koreja yra mūsų būsimos karinės laikysenos pavyzdys?

Gen. de Gaulle: reikia tiek apsiginkluoti iki bus galima diktuoti Rusijai taiką ir priversti ją arba atsižadėti ambicijų arba išnykti.

J. & S. Alsop: Ekspertų nuo mone Sovietai nori užliūliuoti Vakarų, sulaukiant jų ginklavimosi „protingo nuosakumo ribose“. Jei tautos gali snausti tiesioginio karo pavojaus akivaizdoje — jos tikrai užims matydamos taikos ženklus. Ta da ateis laikas miegančius pigiai ir užtikrintai sunaikinti.

Le Droit: Vokietijos konsulato Ottawoje pranešimu už keleto savaitių Kanada ir Vokietija paskirs veina kitai savo vo ambasadorius.

Vajus „N. L.“ būstinei

„Nepriklausomos Lietuvos“ P. J. Tuinilai širdingai dėkoja jame už malonų dalyvavimą ir bendro lietuviškojo reikalo rūpinimą. Boston, USA, 10,—

Vis dėlto kalbama, kad pasitarimai buvę nelengvi, ypač kad tūla srovė dariusi pasipriešinimą. Bet šalys, turėdamos gerą valią ir reikalų svarbumą prieš akis, rimtai laikėsi ir pasitarimus privedė ligi teigiamo galo. Kadangi nesutarimas tęsėsi 6 metus, jo vaisiais tenka ypač pasidžiaugti.

Jeigu viskas gerai ir toliau klotųsi, — tai ir šis susitarimas būtų aidelis ir pozityvus žingsnis pirmyn. (jlh).

— Letuvių baritonas A. Brazis priimtas į Metropolitan operą, laimėjęs konkursą.

— Atsistatydino JAV karo ministeris Maršalas.

KANADOS EMIGRACIJA

Šių metų pirmieji šeši mėnesiai rodo, kad šiais metais imigracija Kanadon nuo pernai padvigubėjo. Imigracija sieks arti 160.000 tai yra aukščiausias skaičius nuo 1926 metų, kada imigracija į šitą kraštą siekė 166.000.

Laikotarpyje nuo sausio m. 1 d. iki birželio mėn. 30 d., 80.000 imigrantų jau atvyko į Kanadą. Pereitais metais per tą patį laikotarpį atvyko tik 37.000 ir pernai iš viso atvyko 74.000.

W. Chamberlin: Britai nusprendė nesigriebti jėgos priemonių dėl Irano alyvos. Jie tikisi ekonominiu spaudimu pasiekti kompromisinio susitarimo.

Le Droit: Persijos alyvos laukai patiekia 6 nuoš. pasaulinės produkcijos. Jų netekimas neišsuktų katastrofos. Irano spragos išlyginimas britams kaštuotų apie 350 mil. dol. dasmet. Tai būtų didelė piniginė našta, bet ji tolydyt mažėtų naujiesiems alyvos laukams išvysčius gamybą.

The Atlantic: Būtų klaidinga Irano įvykius traktuoti lyg tai būtų tik alyvos apsirūpinimo klausimas. Iš tikrųjų čia sprendžiamas Vid. Rytų saugumas. Dabar Iranui ir Vakarams graso sukeltas kovingas nacionalizmas, kuris gali tik išsiūbuoti, kad jo nepajęgs suvaldyti šiandieninė silpna vyriausybė.

J. de Geneve: Sąryšis su pakartotiniu W. Taylor apsilankymu Romoje, spėjama, kad Trumanas numato diplomatinį santykių užmezgimą su Šventuoju Sostu.

D. Acheson: Mes siekiame išugdyti karinį pajėgumą, tuo pašalinant užpuolimo pavojų. Turim tiek sustiprėt, kad būt aišku, jog bet koks karinis užpuolimas bus nesėkmingas.

M. Fleischmann, JAV gamybos produkcijos virš: per sekančius 12 mėn. lėktuvų gamyba patrigubės, tankų ir motorizuotų priemonių bus padaroma 4 kart daugiau.

Le Figaro: Prof. Richter preiškė esą Argentina suteiktų Amerikai savo žinias apie atomą mainais už mašinas ir žaliavas kurių Argentinai reikia atominės gamybos išplėtimui ir sunkiajai pramonei.

Nuo birželio mėn. 1949 iki Britų Kolumbija stovi antroje vietoje su 19 nuoš., po to seka Quebec su 14 nuoš., Alberta ir Manitoba su trupučiu daugiau Nukelta į 10 psl.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal

naujausį NEWSWEEK periskopą

—Rašo Br. Aušrotas—

Spaudžia Kašmiro problemos sprendimą?

JAV užs. reikalų ministerija susirūpinusi Indijos nusistatymu pagreitinti Kašmiro klausimo sprendimą. Vienas Indijos globojamas Kašmiro vadas nori kuo greičiausiai įvykdyti Kašmiro konstitucinio parlamento rinkimus, kuris turėtų pasisakyti dėl teritorijos, už kurią dabar ginčijasi ir Indija ir Pakistanas. Kadangi tai būtų tik vieno kandidatų sąrašo rinkimai toje srityje, kurią dabar kontroliuoja Indijos armija,

ja, tai niekas neabejoja, kokių reikia laukti rinkimų duomenų.

Artėja Irano krizė.

Nors savo užsispyrimu Irano min. pirmininkas sužlugdė anglo - iranėčių žibalo klausimo sprendimą, tačiau Maskva ir toliau Mossadegh, savo radijo pranešimuose koluoja, kaip „pasidavusių imperialistams“. Galima priežastis: Maskva dar tebesibijo, kad britų ekonomini spaudimas, galįs priversti Techeraną sutikti su angly sąlygomis, kad išvengtų ekonominio sugriovimo, kuris, savo keliu, atidarytų plačiausiai duris raudonųjų kontrolei. Tarp kita ko, Londone yra skaitomasi su rimta galimybe, kad Abadane greitai reikės anglams panaudoti karines jėgas savo piliečiams apsaugoti.

Prancūzija dėmesio taške

Panašiai kaip ir Britanija ir Praniūzija panaudos savo parašą po Japonijos taikos sutartimi, kaip derybų objektą, dėl stambesnės JAV paramos. Mat pasirašytoji sutartis, Parųžius nuomone, yra grynai japonų ir amerikiečių reikalas. Prancūzai įrodinė, kad su savo turimais ištekliais, jie negalį lygiai prisidėti prie Europos apsiginklavimo problemos ir toliau kas metai išmesti po 1.000.000.000 dol. karo tėsiumi Indo-Kinijoje. Jie argumentuos, kad Prancūzija negaudama didesnės paramos sugrįš po infliacijos našta, kuri visai sugriaušianti krašto ekonominį gyvenimą.

Užsienio kryptys

Amerikos diplomatiniai kurjeriai keliaują už geležinės uždangos privalo keliauti dviese, ką anksčiau atlikdavo vienas asmuo. Užsienių reikalų ministras turi žinių, kad keletas kitų tautų pasiuntinių buvę nužudyti.

Belgų karinės jėgos yra pirmosios Europos kontinente, pradėjusios apmokymą ir organizaciją pagal amerikine sistemą nuo kuopos ligi divizionų lygio ir nusigrižusios nuo britų linijos. Belgų armija bus pirmoji kontinentinė jėga, kuri š. Atlanto pakto ribose bus amerikietiskai išlavinta.

Dabūstūs rusai.

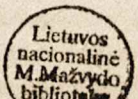
Indų pareigūnai New Delhi yra tikri, kad rusų lėktuvai nau dojami kai kuriais vakarų Tibe to aerodromais. Neseniai netoli Tibeto sienų nukridusis in du lėktuvų įrankiai veikė taip, lyg netoli būtų radaro sekimo stotys, taip tvirtina šios srities žinovai.

Rusija neseniai perkėlė į rytų Vokietiją keletą šimtų MIG-15 naikintojų. Taip pat rusai užbaigė, prie Chemnitz, vieną po žeme įmonę iš kurios busiā išleidžiama šimtai MIG-15. Be to, visi rytų VVokietijos aerodromai taip paruošti, kad galėtų priimti rusiškąjį B-29 mo delį, TU-4 — bombonešį.

Kariniai žybciojimai

Karinės srities mokslininkai šiuo metu dirba prie tokio slap to naujo kautynių ginklo, kad net kongreso nariams nebuvo leista susipažinti su jo stamb nomomis. Esama kai kurių užuominų, kad tai galį būti su derintos atominės energijos ir biologinio karo sudėtinis gink las.

Šiuo metu jau yra gaminama atominės bombos, kurios būsiančios galima numesti iš garso greičiu skrendančių sprausminių lėktuvų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Mūsų tikslai

(VIETOJE LAIŠKO BR. RAILAI)

Did. Gerb. Kolega,

Seniai jau turėjau atsakyti į viešą Sveiką laišką, bet užklupo visokios nelaimės ir atsakymas nusidelsė. Mane jau aplenkė tūlas „nepartinis“ „T. Ž.“ advokatas, kuris, tiesa, tai kė jau į mus abu.

Mūsų patarlė sako: „Genys margas, o svietas dar margsnis“. Jo gi nuomonės, kurios kartais, kaip ir minio „nepartinio“ advokato, esti tokios sukotos, arba supainiotos, kad į jas atsakinti nėra prasmės. Mes kalbame atvira ir tiesia kalba, kad būtume ne tikslai suprantami, bet, kas svarbiausia, kad galėtume pasitarnauti objektyviai tiesai išaiškinti ir reikalui padėti.

Sveikas palietei tūlus mūsų lietuviškojo gyvenimo keistumus, negeroves, trūkumus. Mums abiem atrodė, kad tai, kas negerai, reikia taisyti, gerinti. Mūsų priešiniškai gi, nepasako, kad tai, ką mes konsultuojame, yra gera, bet kažkodėl vis dėlto puola ne tuos negerovių kūrėjus, bet... mus, kurie negeroves konstatuojame.

Negerovės gi taip jau yra pribrendusios, kad jų palietimas pasidarė nepaprastai opus. Jau vien šis faktas rodo, kad jos turi būti pataisytos, pašalintos. Kodėl tat mus puola, kai mes tą visiems matomą tiesą suminime?

Man regis, kad jų nepasitenkinimas kyla todėl, kad mes nerimstame dėl negerovių ir neduodame joms gilintis, ir kad mes į negerovių chirurgus kviečiame pačius lietuvius, viešumą, opinią. Kad mes, ne neigdami nei partijų, vertindami ir nepartinius tautiečius, ir patys nesislėpdami su savo ištikinimais, sakome, jog tuos klausimus spręstų visi lietuviai ir kad mes visiems lietuviams pripažįstame lygias teises ir lygų balsą. „Stovinti balai“, kaip Sveikas pastebėjai, gal, ir naudinga joje besiveisiantiems, tiktai ji nenaudinga Lietuvos reikalams. Todėl mes ir judiname šiuos „liūnus“.

Mes nenorime neigti, kaip ligšiol kad sakoma, jog VLIK-Tikslus. J. Kardelis.

kas yra ta organizacija, kuri ve da kovą už Lietuvos viešpatin gumą. Bet mums aišku, kad ši kova yra reikalinga maksimalios lietuvių sutelktinės jėgos. Iš to išeina, kad VLIKas turi visas lietuvių jėgas telkti. Bet ką ligšiol matome? Kodėl atmetama Mažosios Lietuvos rezistencija? (Aš tai laikau politiniu kriminalu). Kodėl pasmerkta lietuvių Rezistencinė Santarvė? Kodėl nepajieškota su tom lietuvių organizacijom bendradarbiavimo? Žinau, kad ne visas VLIKas yra taip nusistatęs, bet kodėl bijoti tai pasakyti viešai? Gal atsakomybė norima pasidalyti?

Man atrodo, kad jeigu VLIKas jau pasiėmė vadovavimo pareigas, tai jam tos rolės labai pakanka. Jis neturėtų mėtytis į šalis ir griebtis visokių visokiausių funkcijų, ir jis neturėtų mėtyti veiksmų, kurie niekuo nėra sutęsti ir yra pasiryžę dalyvauti bendroje kovoje už bendrus tikslus VLIKas turėtų rasti būdų ir priemonių susitarti. VLIKas turėtų mokėti telkti į vienybę visas jėgas ir tam telkimui turėtų rasti kelių, priemonių ir būdų.

Su diplomatiniais atstovais jau tariamasi, bet atsiranda naujų veiksnių: Laisvosios Europos Komitetas; prisimenama Laikinoji Vyriausybė, kaip realiausias kandidatas į vad. Exilinę vyriausybę, jeigu būtų reikalingas; yra Mažosios Lietuvos Taryba; gali dar atsirasti kokie veiksniai, — VLIKo ir yra uždavinys visus pritraukti prie bendros kovos, visus suderinti į akciją už bendrąją tautos tikslą — Lietuvos viešpatinumą. Bet ne stumti nuo savęs.

Todėl, Kolega, mes galime, manau, viešai patvirtinti savo nuosirdų norą ir pastangas daryti visa, kas mūsų galioje, kad visas lietuviškos, organizuotos ir neorganizuotos, jėgos būtų suvestos veikti ir kovoti bendromis jėgomis už suminėtus bendruosius visus mūsų tikslus — Didžiuosius mūsų Tautos Tikslus. J. Kardelis.

SPAUDOS APŽVALGA

NEUŽTARNAUTAS IR NEGRAŽUS PUOLIMAS

Labai gerai žinome, kad ligšiol, kiek galėjo ir kur galėjo, daugiausia Lietuvos nepriklausomybės reikalams yra nuveikę Nepriklausomos Lietuvos Diplomatai. Jie ir VLIKui, kiek jis nuveikė, yra padėję, parūpinę sąlygas. Todėl, ypač atsižvelgiant į visiemis žinomas objektyvias sąlygas, kuriomis ne vienos Lietuvos laisvinimo byla ilgesnį laiką buvo „užšaldyta“, nėra nė mažiausio pagrindo už tai pulti Nepri

klausomos Lietuvos diplomatus, kaip tai 36(89) nr. daro „Tėviškės Žiburiai“, iškeldami nepagrįstų priekaištų ir net priekaištųdami jiems gyvenimą dideliuose miestuose, geruose butuose ir tt. Įdomu būtų paklausti „TŽ“, ko gi Diplomatai galėtų pasiekti palikti elgetomis?

Prieš tokius spaudos pasiskundimus reikia tiesiog protestuoti.

AR GALI VYSKPAS AP LEISTI DIOCESIJĄ?

Ir Vengrijos Rymo katalikų bažnyčios galva kardinolas Mindsenty, ir Čekoslovakijos arkivyskupas Grosza bolševikams jau yra nuteisti ilgus metus kalėti ir jų likimas, galima sakyti, yra budelių rankose. Nėra abejonės, kad ir kitų katalikų kraštų, patekusių už geležinės uždangos, vyskupus laukia panašus likimas, nes bolševizmas yra nepermdaujamas bažnyčios priešas.

Prieš tokius spaudos pasiskundimus reikia tiesiog protestuoti. Tai pamiršo vieną mažą smulkmeną, kad popiežius yra kartu ir Romos vyskupas, o joks vyskupas negali apiešti dioclezijos kad ir dėl kritiškiausių priežasčių“.

Ne vienam kartais kyla klausimas: kodėl katalikiškųjų kraš

„Sensacijas mėgstą žurnalistas tie gandai buvo teisingi. Bs.

Kanados LOKo biuletėnis

Kaikuriuose Kanados lietuvių laikraščiuose tilpo straipsniai su priekaištais Kanados centriniam LOK-ui dėliai perlėto bendruomenės organizavimo. Kad Kanados lietuviškoji visuomenė nebūtų klaidinama, skaitome, kad už pareigą painformuoti, sau ne viskas atatinka laikraščiuose padarytom išvadom.

KLC Tarybos ir KL Sąjungos atstovai susirinko pirmo posėdžio Montrealyje „NL“ redakcijoje, 1949 mt. liepos m. 1 d. surasti tarpusavio bendradarbiavimo pagrindus.

Šių pastiramų pasėkoje gimė KLB-LOK-as. Kanados LOK-as pirmo posėdžio susirinko 1949 m. spalio m. 28 d. (protokolas Nr. 4), ir štai, kas per tą laiką yra padaryta:

Priimta ir paskelbta.

a) Laikinių organizacinių komitetų sudarymo taisyklės,

5. II. 50 mt. protok. Nr. 11.
b) Kanados lietuvių registracijos taisyklės 10. II. 50 mt. protokolas Nr. 12.

c) Laikinas Kanados Lietuvių Bendruomenės Statutas, 23. IX. 50 mt., protokolas Nr. 19.

d) KLB Krašto Tarybai išrinkti taisyklės, 13. 4. 51 mt., protokolas Nr. 24.

Be to yra atspausdinta 20. 000 lietuviams registracijos kortelių, už kurių atspausdinimą esame skolingi spaustuvei 300 dolerių. Kanados LOK-as pastovios būstinės neturi. Posėdžiams prisiglaudžiama ten, kur malonūs šeiminkai užleidžia savo butą daugiausiai turime galimybės pasinaudoti „NL“ redakcijos patalpomis.

Iš trylikos LOK-o narių, senųjų ateivių yra du, naujakių 11.

Senieji ateiviai yra stipriau įsikūrę, bet visi dirba, o naujakių padėtis mums visiems yra gerai žinoma. Per dieną fabrike, o vakare visuomeninis darbas, kuris negali būti labai našus dėl fizinio pervargimo. Daug laiko atėmė Laikinojo Kanados Lietuvių Bendruomenės statuto priėmimas, ypač liečias rinkiminės sistemos pasirinkimą. Buvo du projektai, vienas siūlė centralizuotą, kitas lokalinę rinkimų sistemą. Negalint tuo reikalu susitarti, buvo įieškota išeities ir vienbalsiai buvo nutarta tuo reikalu kreiptis į VLIK-ą kaipo arbitražą. VLIK-o atsakymas buvo gautas ir svarstytas LOK-o posėdyje liepos mėn. 7 d. 1050 mt. protokolas Nr. 18.

Buvo didžiuliai finansiniai trūkumai, net rašomai medžiagai ir bylų viršeliams nusipirkti. Kad palengvėtų našta, bu

vo kreiptasi į vietas ALOK-us prašant paremti centrinį LOK-ą lėšomis. To pasėkoje iš įvairių ALOK-ų esame gavę nuo 155 iki 27.VII. 1951 mt. 155 dolerių, iš kurių 47 dolerių už registracijos korteles, o LOK-ui paremti per dvejus metus liko tik 108 dol.

LOK-as neturi galimybės net rašomajai mašinėlei nusipirkti, — visi raštai rašomi ranka, arba atskirais atvejais paprašoma parašyti mašinėlėtu lietuvių, kurios dirba vietos įstaigose.

Su džiaugsmu galime pabrėžti, kad atsisakymų nebuvo.

Tokiai padėčiai esant galite patys spręsti, ar galima greitai ir įvairius raštus atsakyti, kurių būna nemažai, arba atspausdinti įvairias išleistas taisykles, statutus, aplinkraščius, kurių reikia po 24 egzempliorius, nes tiek yra Kanadoje apylinkių — seniūnijų.

LOK-o nutarimu iš 13. 4. 51 mt. protokolas Nr. 24, visos apylinkės — seniūnijos buvo įpareigtos iki š. m. gegužės mėn. 15 d. atsiųsti LOK-ui turimas suregistruotų lietuvių korteles, kuriomis remiantis, LOK-as galėtų skelbti Krašto Tarybai rinkti rinkimų datą ir nustatyti, kiek kuri apylinkė-apygarda renka atstovų į Krašto Tarybą.

Gegužės mėn. 15 d. data jau seniai praėjo ir per tą laiką iš visos Kanados esame gavę tik 63 korteles.

Išvada, mieli tautiečiai, padarykite patys. Kanados LOK-as yra padaręs viską, kad tik pagreitintų rinkimus į Krašto Tarybą. Dabar eilė pasitempti vietos ALOK-ams ir skubiai atsiųsti turimas užpildytas registracijos korteles. Jų nesant nėra galimybės skelbti rinkimų datos.

Kanados LOK-o nutarimu iš 20. VII. 51 mt. protokolas Nr. 27, galutinis terminas užbaigti lietuvių registraciją ir pristatyti centrui turimas užpildytas korteles nustatytas iki š. m. spalio mėn. 15 dienos.

Centrinis LOK-as gerai supranta vietos ALOK-ų sunkias bendruomenei organizuoti sąlygas ir nuosirdžiai prašo pritaikyti prie galutinio spalio m. 15 d. termino ir registracijos korteles atsiųsti nesivėluojant. Mes visi dirbam „Vardan tos Lietuvos“... Dirbant pasitaiko ir klaidų, bet, mieli tautiečiai, kas iš mūsų klaidų nedaro, turbit tiktai tie, kurie nieko nedirba.

P. Juškevičienė,
LOK-o Pirmininkas.
L. Balzaras,
Sekretorius.

JUOKDARIAI...

Pruseikinė kalba.

L. Pruseika „Vilny“ rašo: „Mūsų laikraštis darbas vyriausia remiasi objektyviu jo įvertinimu ir sąmoningais finansiniais veiksniais“.

Sumaskolėjusiam Pruseikai, žinoma, lietuvių kalba sunkiai duodasi, todėl jis painioja sąvokas. Jis girdėjo apie veiksnius, ir „modernina“ savo sumaskolėjusią kalbą, bet nepataiko. Jis veiksmus supainioja su veiksniais. Ir su objektyvumu, tikriausiai, netvarkoje. Štai, ką reiškia netekti lietuvių ir sumaskolėti.

Registruoja „mirusiųjų dūšias“?

Komunistinė spauda nuolat skelbia sąrašus aukotojų ir sumas, kurias esą jie suaukoja. Reikalo žinovai gi sako, kad tai yra „mirusiųjų dūšių“ registracija. Komunistams bendrai aukojimas yra labai mažas, tačiau komunistai užrašinėja ir skelbia žmonių pavardes ir tariamas jų aukojamas sumas, kad galėtų pateisinti nelegaliai gaunamus „judošiaus grašius“. Kai numato, kad prie jų gali prisikabinti saugumo organai ir pareikalauti įrodymų, kad tie pinigai ne iš užsėinių gauti, bet suaukoti pačių žmonių...

pažymėta jų vertė: 5, 10 ir 50 smulkiausių kiekvienos šalies piniginių vienetų. Ženkliai galės būti lipdomi ant laiškų šalia pašto ženklų, ant mokyklų pažymėjimų, ant įvairių biuletų, pakvitavimų ir tt.

ORO PASTU IS TREMTIES

—„A.B.“ israse į juosteles ir pertransliuoja į Lietuva kalbas ir pareiskimus visos eiles zymiuju Amerikos lietuviu veikėju, kaip A. Olio, L. Simucio, dr. P. Grigaicio, dr. St. Biezio, Vanagaitienės, inz. Rudzio ir kt. „AB“ transliacijų programa nuolat tobulinama.

AUKOS „NL“ PALAIKYTI.

- K. Sagaitis, Sudbury, Ont. 1,00
- K. L. T. Toronto sk 100,00
- St. Remėikis, Mtl. 5,00
- A. Rubinas 1,00
- Tillsonburg'o Liet. Xkin. klubas ir vietos KLB LOK-as 82,41
- Janina, Montrealis .. 3,00
- K. Krikščiukaitis, So. Boston 2,08
- St. Baubinas, Toronto 2,00
- St. Pranskevičius, Nipavin, Sask. 5,00
- VI. Parojus, USA 5,00
- O. Genevičienė, H-ton, Nuoširdžiai dėkojame. „NL“

ŽENKLELIAI REMTI MOKYKLOMS.

Vokietijoje pasilikusieji lietuviai tremtiniai išlaiko šiuo metu 16 įvairių švietimo įstaigų, jų tarpe Vasario 16 gimnazija su 90 mokinių ir 10 mokytojų, 12 vargo mokyklų ir 2 vaikų darželiu. Toms visoms mokykloms išlaikyti reikia tiek daug lėšų, kad vien tik Vokietijoje jų surinkti nėra įmanoma.

Artimiausiu laiku PLB Vokietijos Krašto Valdyba išleisdžia vargo mokykloms remti ženklielius su atvaizduota „Motinos Mokykla“ ir įrašū „Per šviesą į laisvę“. Ženklieliuose

taip pamiršo vieną mažą smulkmeną, kad popiežius yra kartu ir Romos vyskupas, o joks vyskupas negali apiešti dioclezijos kad ir dėl kritiškiausių priežasčių“.

Dar Vokietijoje tebesant, mūsųose buvo kalbų, kad Arki vyskupas Skvireckas ir jo pavaduotojas vyskupas Brizgys yra patekę į šventojo Tėvo ne malonę, kam juodu apleido savo diocleziją.

Turint galvoje aną oficialų Vatikano sluogsnių pareiškimą, dabar galima tvirtinti, kad

Teisybė, abortai yra daromi ir yra leisti įstatymais, bet tada, kada gydytojų konsiliumas nustato, kad neštumas ir gimdymas yra pavojingas neščiai moteriai. Tokiu atveju gydytojais elgiasi pagal įstatymus ir už tai teismas jų nebaudžia.

Bet komunistas Kaškaučius darė įstatymais uždraustus abortus, kelias moteris nuvarė į kapus. Tai yra kriminalas, už kurį jis ir pasodintas į kalėjimą. Ir todėl Senas Kanadietis gina tikrą kriminalistą ir dar nepataisomą, nes jis jau pakartotinai dabar nuostaus.

Mandrapypkis.

Spauda ir demokratinis Lietuvos padangėje

TOKSTANTIS ŽINGSNELIŲ...

pasas.
HENRIKAS ŽEMELIS
Tikrai juokingų dalykų pasitaiko mūsų spaudoje. Kartais skaitai ir stebiesi, kaip žmonės taip nusirašo, jog paprasčiausioji tiesa jiems lieka lyg toli šviečianti žvaigždė — nei šilumos, nei šviesos. Tamsa išvadose, palyginimuose ir net reikalavimuose...

Neseniai su VLIKo ir min. Lozoraičio vedamais pasitarimais, šiame kontinente kilo gan smarkoki ginčai. Niekas per daug tuo nesistebėjo, nes kuo daugiau nuomonių, tuo lengviau rasti teisingą sprendimą. Be to ir plačioji visuomenė turėjo progos taisyti svarbiais klausimais susidaryti pakankamai tikresnę vaizdą. Ant ra vertus, laisva spauda kito kelio nežino ir jai yra svetimos įvairios „generalinės linijos“ ir cenzoriai...

Deja, neapsieita be kurjozų. Suinteresuotiems pradėjus ataką ir pasirodžius priešingoms nuomonėms, pasigirdo tokios išvados: „totalistines idėjas atstovaujantieji“, reikalavimas patikrinti „demokratinę pasą“ ir t. t. Vadinasi, reikalas paprastas: kurie nepritaria „generalinei linijai“, arba leidžia pareikšti priešingą nuomonę, be jokių rezervų priskiriami totalistines idėjas atstovaujantių asmenų grupei, o redaktoriams, kurie panašius straipsnius idėjo — reikia patikrinti „pasus“.

Toliau, dar įdomiau. Tie patys demokratiniai pasai dalintojai nusistebėjo, kaip drįso kai kurie laikraščiai dėti pasikalbėjimą su min. Lozoraičiu? Štai tau devynios! Demokratai reikalauja cenzūros! Mes galime plūsti, bet kiti atsakyti — jau ne, bus nedemokratiška. Arba vėl. Viena laikraštyje buvo paskelbtas ALTo išdėto globėjo pasisakymas dėl netinkamos surinktu aukų kontrolės. Iš naujo triukšmas, bet jau po „nekoligizmo“ iškaiba, kaip galima panašius straipsnelius spaudoje, kada galima tarpusavyje išsiaiškinti? Ir tt.

Tai vis charakteringi „demokratiškos“ spaudos laisvės supratimai. Neseniai man teko matyti tokį atsitikimą. Vienam demokratiškam piliėniui buvo pasiūlyta pasiskaityti įdomius straipsnius, bet ne jo artimam dūšiai laikraštyje. Jis ne tik atsakė skaityti, bet ir laikraštį paimti į rankas, nes anot jo, tas laikraštis „apkrėstas bacilomis“. Taip, gerbia-

mieji, mes per daug esame apkrėsti fanatizmo bacilomis.
* * *
Visi tie reiškiniai, man atrodo, labai blogai atestuoja mus pačius ir mūsų demokratinį supratimą. Ypačiai nuostabu, kad jis kartojasi tokia krašte, kurio demokratinio pasos tikrumu niekas neabejoja. Važiudami į šį kraštą tikėjome surasti pilną spaudos laisvės supratimą ir daug ko pasimokyti. Juk ne veltui, atvykus į šį kraštą, dažnas išdidžiai sakydavo: „Ką jūs išmanote apie tikrą demokratiją? Juk ten Europoje visokie „izmai“ dešimtmečiais jus valdė...“

Tas tiesa, būti tikru demokratu yra labai sunku. Teisingai viename laikraštyje buvo parašyta, jog taip sunku, kaip ir būti mandagiu, bet iš kekvieno mokytojo reikalaujama pavyzdžių.
Spauda yra tiesos ir laisvės tarnaitė, todėl visų pareiga ją remti, tobulinti ir nuolat kelti jos lygį. Bet jei atsiranda tokie, kurie nori jai užmauti bet kokios spalvos apynasrį — ji tada tampa nelaisva ir tadą tikrai verta susirūpinti jos demokratinio pasos tikrumu.

BALFo KRONIKA

— Susidomėjimas didžiojo New Yorko Lietuvių tremtinių pagalbos vaju mūsiškiai didėja. Vajus prasidės šių m. spalio 1 d. ir tęsis iki spalio 7 d. Rinkliava bus užbaigta dideliu koncertu - vakaru, spalio 7 d. Lost Battalion Hall, 93-29 Eucens Blvd., Elinhurst, L. I., N. Y. Bilietai į koncertą jau parduvinėjami.

— Vokietijoje rugpjūčio m. 1 d. visoje trijose zonos buvo 8.844 lietuviai tremtiniai; iš jų daugiau nei pusė tikisi emigruoti, daugiausia į Jungtines Amerikos Valstybes ir Kanadą. Vokietijoje gyventi paliks per 4.000 lietuvių, daugiausia liginiai (671), vaikai iki 16 metų (970), seneliai (373) ir bedarbiai (462) ir apie 1.788 darbingi, bet dėl įvairių priežasčių negalinti emigruoti.

SAVI PAS SAVUS,

Palaiškinkite tuos, kurie skelbia „Nepriklausomoje Lietuvoje“.

Tūkstantis žingsnelių, tai ne distancija pasakys sportininkas ir ne kelionė patvirtins keleivijas. Tačiau jei pažvelgsime, kas tai jai atlieka, be nuomonių skirtumo vieniems tai priskirsime rekordui, o kitiems paprastu pasivaikščiavimu.

„Nep. Lietuvos“ platinimo darbas Anglijoje dar tik gyvena kūdikio vystyklusiose dienose, bet jis toks stiprus ir energingas, kad ligšiol jau nužygiavo 1443 žingsnelius. Tik motina gali pergyventi tą džiaugsmą, tas nuotaikas, kada jos kūdikis jau pradeda žengti pirmuosius žingsnelius. Mus „NL“ platinotojai Anglijoje užlieja dar didesnis džiaugsmas ir pasididžiavimas prieš kituose kraštuose esančią lietuvių visuomenę, kad mūsų jaunutis kūdikis — „Nep. Lietuvos“ platinimo darbas neįskatant prenumeratas išgyviavo Anglijos lietuviuose 1443 pavieniais egzemplioriais.

Sia proga būtina padėkoti mūsų Gerb. spaudos platinimo pionieriams p. Vl. Janušauskui, Armthorpe, Nr. Doncester, p. V. Salvaičiui, Manchesteryje ir p. A. Gerdžiūnui, Widnes, Lancs. Pastarieji dirba, kad tik lietuviškas spaudintas žodis gyvuotų, nuolat skelbtų pasauliui ir jame išblaškytiems tautiečiams, kad Lietuva spontaniškai veržiasi išsivaduoti iš žiaurios boševikų vergijos ir vieningai žengia į priekilimą.

Šie žmonės iš platinimo darbo neturi jokio pelno, atvirkščiai tik kartkartėmis asmeniniai nuostolius. Tačiau nesiskundžia, nes gerbia ir vertina lietuviškos spaudos klestėjimą aukščiau nei anglišką šilumą.

Tuo pačiu nuosirdžiai tenka padėkoti GG tautiečiams, kurie mūsų „NL“ platinimo darbą rėmė ir teberemia prenumeratomis ar pirkdami jos pavienius egzempliorius. „NL“ atsotoybė Anglijoje paskatinta Jūsų maloniais ir daug pasitikėjimo duodančiais linkėjimais laiškuose, kviečia visus maloniuosius tautiečius įsijungti į „NL“ platinimo talką prenumeratomis ar pavienių egz. platinime. Taigi:

- Į talką aukštaičiai,
- Į talką žemaičiai.
- Į talką, į talką,
- Visi lietuviai!

Naujas leidinys.

Šiuo laiku Anglijoje, Coventryje išleistas naujas iliustruotas žurnalas „Klajūnais“, kuriame taip pat pasitapsins ir linksmasis „Apukas“. Žurnamams kas iš šalies padarytų tokią malonę“.

„Tad aktingumas, pasiryžimas nesigailėti jokių aukų ir stvėrimasis ginklo bei aktyvi kova su priešu yra tas kelias, kuriuo tenka pasukti, kad atgavus Lietuvai valstybinį savistovumą ir laisvę“...

Apie naujos Lietuvos Vyriausybės paskelbimą:

„Yra pagrindo vilčiai, kad gal pavyks su vokiečių politikų sprendžiančiais faktoriais susitarti. Kol kas betgi tai nėra tikras dalykas, nes vokiečiai laikosi didelio atsargumo. Ar bus leista mums sudaryti, kaip norime, savo Vyriausybę iš anksto, tatau greičiausiai paaiškės tik paskutiniu momentu, prieš pat vokiečių kariuomenės žygį prieš raudonąją armiją, arba faktinai jam jau prasidėjus? „Kaip ten bebūtų su Vyriausybės sudarymu, svarbiausia užduotis, kuri kiltų vokiečiams žygiuojant pirmyn, tai yra krašto valdymo aparato užgrobimas būtų pirmas realus žingsnis prieš Lietuvos suverenumo atgavimą. Todėl reikalinga dėti visas pastangas Lietuvoje slaptaip susiorganizuoti, kad vokiečių kariuomenei pajudėjus prieš rusų raudonąją armiją, spontaniškai viename krašte įvyktų visuotinis sukilimas. Jo tikslas paimti vi-

le telpa nemaža įdomios ir linksmos pasiskaitymui medžiagos. Imanoma, kad leidykla pasistengs šį leidinį paskleisti ir už D, Britanijos ribų.

Atostogos Anglijoje.

Anglijoje liepos ir rugpjūčio mėnesiais skaitomi atostogų mėnesiais, nes šiame laikotarpyje fabrikuose darbininkai ir įstaigų tarnautojai gauna apmokamas atostogas. Šioms mėnėms atostogoms paprastai anglai visus metus po truputį taupo fabriko ar įstaigos hollidie klub kasoje ir atostogose atsime sutaupas vyksta į kurį pa jūrio miestą vasaroti. Svetimšaliai darbininkai esantieji Anglijoje savo atostogas praleidžia žymiai kukliau. Paprastai ekskursija nuvyksta vienai dienai į kurortų miestą pasižvalgyti ir pakanka, nes priešingai ištekliai nelabai balansuojasi.

Tautiniai šokiai anglų visuomenė.

Joninių išvakarėse Bradfordo lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama p. O. Šergalytės, anglų visuomenėi atvirame ore, paško mūsų tautinius šokius: Kepurinę, Kalvelį, Suktinį ir Rugelius. Šokėjai publikos buvo sutikti ir palydimi gausiais aplodismentais. Anglai mūsų tautiniais rūbais ir tautiniais šokiais yra labai susidomėję. Pakvietimų dalyvauti su tautiniais šokiais įvairiose anglų organizacijų programose buvo gauta ir ankščiau. Tereikia grupei palinkėti tik puikios sėkmės, kad ji galėtų juose dažniau pasirodyti ir tuo pačiu angluose populiarinti lietuvių ir Lietuvos vardą.

Nemalonios Joninės.

Birželio mėn. 21 d. bedirbda mas fabrike p. Jonas Juška nelaimingo atsitikimo atveju mašinoje sulaužė dešimtosios rankos pirštus. Nelaimingasis tuoj pat greitosios pagalbos mašina buvo nuvežtas į ligoninę. Bradfordo lietuviškoji visuomenė nuosirdžiai užjaučia. Reikia pabrėžti, kad p. J. Juška yra veiklus lietuviškos organizacijos ir buvo pirmuoju Bradfordo lietuvių choro chorvedžiu.

Lietuvių bažnyčios remontas.

D. Britanijos lietuviai teturi tik vieną lietuvišką bažnyčią Londone. Šiais metais ji nusistatyta naujai išdekoruoti. Šiuo reikalu kreipiamasi į visus D. Britanijoje esančius lietuvius prisidėti prie šio darbo. Tam tikslui yra sudaryta 10 laimėjimų daiktinė loterija, kurios bi lietai platinami po visą Angli-

PREKYBOS REIKALU

Ramiais laikais ne vienas išvykdamas apsigyventi svetur, maždaug turėjo sudaręs planą, ką jis mano ten pradėti. Lietuviai, būdami daugiausia ūkininkų vaikai, išvykdami svajo davo išgyti žemės ūkį, ar miestuose namus ir tokiu būdu naujame krašte įsikurti. Retas kuris pagalvodavo apie prekybą. Daugumos pradžia buvo maždaug ta pati — fobrikuose, angliškose kasyklose ar kur nors kitur sunkus fizinis darbas. Tik vėliau, praėjus keliems metams, galėjo realizuoti savo planus.

Per antrą pasaulinį karą didelis skaičius lietuvių buvo priversti palikti savo tėvynę ir apsigyventi kitur. Šie naujieji iš eiviai vyko be jokių planų pastoviai įsikurti ir vyko ten, kur galėjo, o ne kur norėjo. Dabar jie dešimtimis tūkstančių išsiblaškę po visą pasaulį stengiasi kaip nors įsikurti naujoje vietoje. Uždirbę ir sutaupę šiek tiek pinigų, stengiasi daigumas išgyti miestuose namus, o ne žemės ūkį, nes namai yra pelningesnis turtas, o žemė, gyvendamas mieste ranka geriau apmokamą darbą, kaip žemės ūkyje. Yra ir tokių, kurie savo sunkiai uždirbtas santapas panaudoja automobiliams išgyti. Tai turtas, kuris duoda tik nuostolį ir sudaro savininkui nuolatinių sveikatos ir gyvybės pavojų.

Prekybos imtis ir iš naujų išievyti retas kuris surizikuoja.

Suprantama, lietuviams prekyba yra dalinai svetima sritis, nes Lietuvoje prekyba didesne dalimi buvo kitų rankose, o be to, prekybai vesti reikalingas patyrimas ir turėti pinigų. Taip pat prekyba yra surišta su rizika, ko nėra, nei su žemės ūkiu, nei su namais, jeigu jie įgyti ne skolon. Tačiau prekyba yra vienintelė duodanti nuo įdėto kapitalo didžiausią pelną ir užtikrina prekybininkui savarankų nuolatinį darbą. Yra lietuvių biznierių, kurie ir neturėdami patyrimo, tik rizikuodami savo santaupomis ėmėsi prekybos ir gerai verėsi. Tas parodo, kad lietuviai yra gabūs prekybininkai.

Zinoma, ne visi prekybos gali imti, nes ne visi turi pinigų, drąsos ir svarbiausia įgimtų perklio gabumų, bet dalyvauti prekyboje gali visi, ar būdami akcinkinių bendrovių akcinkinkais, ar kooperatinių bendrovių pajininkais už tai gaudami dividendus. Šių rūšių bendrovių lietuviams būtų reikalingas steigti, nes tai yra sritis, kuri ne tik duotų pelną dalyviams, bet sukurti lietuviškas ekonomines tvirtoves ir tam tikrą lietuvių skaičių aprūpinimą darbu.

Turime pakankamai visų sričių jau patyrusių specialistų, kas labai mažina riziką, dėl konkurencijos ir pasisekimo, o tik reikalinga imtis iniciatyvos suorganizavimui visuomenės kapitalui. Zinoma, yra labai svarbus veiksny pasitikėjimas, kurio dėja, lietuvių tarpe vis dėlto trūksta, ir tai nugalėti nėra lengva, bet geri norai ir pasiryžimas gali pašalinti šią kliūtį. Gera pradžia, kad ir mažesniame mastabe gali būti akstinu pritraukti visuomenės didesniame skaičiu.

Šiuo metu pramonė vis daugiau gauna užsakymų karo reikalams, tuo pačiu dides uždarbis, visuomenės pajamos ir pirmo gamto, todėl yra patogus laikas prekybai. Tat ar nevertetų šis klausimas pasvarstyti, o gal būtų galima jį net realizuoti. Tr.

J. Janulaitis, „NL“ Atstovas Anglijoje.

KLCT narys Jonas Meilutis ir solistė Birutė Žaganavičiūtė, su kūrė lietuviškos šeimos židinį.

są krašto valdymo aparatą į savo rankas ir pastatyti vokiečius prieš įvykusį faktą, su kuriu jie turės vėliau skaitytis. Be to, energingas veikimas nesigailint jokių aukų turėtų ne tik faktinis, bet ir moraliniai-politinis reikšmės. Lietuva tuomi sustiprinti savo teisę reikalauti iš vokiečių, kad nedarytų kliūčių Lietuvos valstybę atstatyti nebelaukiant karo pabaigos. Pagaliau tai turėtų dar ir didelės tarptautinės reikšmės, nes iš to visapasaulyje tirtų, jog lietuvių tauta tikrai yra pasiryžusi atgauti laisvę; tai suteiktų mūsų diplomatijai labai stiprų argumentą, visur, kur tik imanoma, suintensyvinti Lietuvos atstatymo reikalą gynimą“.

„Revolucinės Vyriausybės paskelbimo aktas turėtų būti laiku paruoštas ir tinkamai sureduaguotas, kadangi jis būtų didelės istorinės, tarptautiniai-teisinės ir moraliniai - politinės reikšmės, ne tik dabarciai, bet ir ateičiai, ypač jis būtų svarbus pačios Vyriausybės legalizavimuisi ir kaip nesugriaunamas argumentas Lietuvos diplomatajai užsieniuose ginti Lietuvos atstatymo reikalą visame pasaulyje“.

„Kalbamas aktas turėtų būti susustatytas ir skelbiamas Lietuvos Aktyvistų Sąjūdžio, kaip vienintelio lietuvių tautos valios reiškejo ir vykdytojo“.

Apie laikyseną tuoj po sukilimo:

„Visur, kur tik sukilimas pavyko, pastatomi viešųjų įstaigų ir imonių priekyje savo žmonės. Patartina visur, kur tik dar galima, grąžinti į senas vietas buvusius, t. y. teisėtos Lietuvos Vyriausybės savo laiku paskirtus pareigūnus, kaip pavyzdžiui: apskričių viršininkus, miestų burmistrus, valsčių viršaičius, gelžkelių stočių viršininkus, pašto viršininkus ir t. t. Taip pat tuojau grąžinti visa viešoji policija, vieton-

kad kūrus gyventojų laikiną miliciją“.

„Visi minėtieji pareigūnai turi būti tuojau, kaip sukilimas toje ar kitoje vietoje įvyks, paraginti grąžinti į savo senas vietas ir užsidėti turėtą nepriklausomos Lietuvos metu uniformą. Bendrai, ir visi kitokie išoriniai požyminiai valstybės buvimo ir valdžios veikimo turi būti atstatyti“.

„Grąžinti į savo vietas pareigūnai ar naujai paskirtieji tuo jau išleidžia reikalingus viešai tvarkai, gyventojų saugumui ir bendram ramumui palai kyti skelbimus ir viešus įsakymus; juos plačiai išplatinti ir viešai išlipdyti, kad gyventojai žinotų, kaip jiems laikytis ir kad visi patirtų, jog valdžia yra ir veikia“.

„Grąžinimas senų pareigūnų, uniformos restauravimas, valstybės ženklų atstatymas ir skubus išleidimas ir viešas paskelbimas įvairių valdžios įsakymų — vis tai yra aktai, kurie turi vokiečiams parodyti, jog krašto valdymo aparatas tapo atstatytas ir veikia, kaip pridera. Vokiečiai, šitai patatyti prieš įvykusį faktą, negalėtų su juo nesiskaityti“.

„Reikalingus personalinius pakeitimus grąžintuose pareigūnuose, jei jų tarpe būtų ne-

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

K a z y s S K I R P A

Sukiliminės vyriausybės genezė

9. **Apie tai, kaip siekti tikslo:**
„Laisvės tautos niekas vel tui nesuteikia. Tautos už ją kovoja nesigailėdamas jokių aukų. Nors ir ne visados laimi, bet nuo savo idealo neatsisako, nežiūrind, kad ta kova būtų ilga ir kokių dar prisiecuti patirti smūgių pakelyje iki išsilaisvinimo. Lietuvių tauta neteko valstybinės laisvės, bet niekas negali užginčyti jai teisės ir laisvę atgauti ir už jos atgavimą kovoti“.

„Likusioji užsieniuose Lietuvos diplomatija ir užsienio lietuvių organizacijos deda ir dės toliau visų pastangų Lietuvoje atstatymo idėją nuolat pa laikyti ir kelti užsiese visur, kur tik imanoma. Bet diplomatinį pastangų neužtenka. Pasakytina dar daugiau: jos tere pagelbinės. Jei pati tauta už savo laisvę nekovotų, mažai tebutų, iš viso, jos vertinamos kaip realios pastangos laisvei atgauti bei savo valstybę atstatyti. Tad lemiančiuoju faktoriu Lietuvių išlaisvinti tenka skaityti kovos frontą Tėvynėje“.

„Taip pat būtų klaidinga manyti, kad tegalime atstatyti savo valstybę vien svetima pagalba ir kad todėl nebūtų prasmes aukoti mūsų tautos geriau siuosius sūnus nelygioje kovoje su galingesniu priešu. Šitokia galvosena yra salioninių politikų ypatybė, kurie niekad negali apsispręsti. Lietuva atstatyta svetimomis rankomis, mums nebūtų miela. Be to, jos niekas mums neatstatys, jei patys nesimsime jos atstatyti. Pagelba mums, mažai tau tai, yra reikalinga ir būtina, bet tik kaip pagelba. Visą gi kovos našta turime pasiimti ant savo pečių. Juo pajėgsime daugiau jos pakelti, tuo daugiau įgyssime svorio santikyje tarp mūsų siekiamo tikslo ir pagalbos, kuria siekiame pasinaudoti. Ta pagelba, dėka suside dančioms Europos Rytuose aplinkybėms, ateina mums visai natūrališkai; tik mokėkime ją racionaliai išnaudoti savo interesui. Numatomomis sąlygomis ją geriausiai išnaudosi me, jei, lemiančiomis momentui atėjus, patys stversimės ginklu — paimsime krašto valdymą patys, bet nelauksime, kad

mums kas iš šalies padarytų tokią malonę“.

„Nuo sukilimo betgi ir tokiame atsitikime susilaikyti ne reikia. Jis turi būti vykdomas, kaip paruoštas, su tikslu pagrobti krašto valdymo aparatą į savo rankas. Krašto Vy-

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

„Tu mums duodi tikrybę, kad mes nesame visiškai užmiršti...“

Jau greit bus metai, kai pasirodė mažlietuvių mėnesinis laikraštis „Keleivis“. Dėl piniginių sunkumų jis kartais ir rečiau išeina, bet atsietis skaitytojams, pasirodymas kaip dvigubas arba trigubas numeris.

„Keleivis“ surištas su mažlietuvių tradicijomis, ir jį pažįsta tiek draugas, tiek priešas. Tat jo tolimesniu išlaikymu yra labai susirūpinusi M. L. T. Spaudos Komisija. Negaudama piniginių paramos iš jokių fondų, ji „Keleivį“ gali leisti tik Mažosios Lietuvos problema suprantančių bei tą kraštą mylinčių lietuvių aukomis.

Šiandien nusiskundžiama, būk per daug išeina lietuviškų laikraščių, ir kad skaitytojai ne bežina nei ką ir besakyti. Čia ne vieta kritikuoti ir spręsti, kuris laikraštis šiandien yra svarbus ir turi būti leidžiamas. Norėtusi tik pasakyti, kad sustojus eiti „Keleiviui“, aptils mažlietuvių balsas Vokietijoje. Kartu bus atimtas ir paskutinis mažlietuvių padėsinimo bei sustiprinimo ramstis.

Ką reiškia mažlietuviams „Keleivis“ ir kodėl jį jie taip myli? Į klausimą gal geriausiai atsakys patys jo skaitytojai:

„... Kai aš „Keleivį“ skaitau, man taip malonu, taip jauku, lyg ir mano seniai mirę tėveliai aplink mane būtų. ... Aš čionai tik viena Klaipėdos krašto lietuvė. Iki šiol nieko nežinojau apie lietuvių veikimą. Kiek galiu, pridėdau nors vieną markę. Gaunu tik 50,40 DM (apie 12 dol.) pašalpos iš mėnesį. Bet labai norėčiau, kad „Keleivis“ mane nuolat lankytų...“, rašo klaipėdiškė.

„... Aš širdingai dėkavoju, kad man praėjusiam metu du kart lietuvė „Keleivį“ atsiųs dinai, kuris mane labai atgaivina ir palinksmina. Aš dar iki šios dienos tą laišką „Keleivį“ garbinu...“, rašo pilkalinietis.

„... Labai ačiū, kad mus aplankei. Buvom jau labai Tavęs pasiilgę. Turėjom jau baimės, kad negalėsi ateiti. Tu nebūtinai privalai mus dažnai lankyti. Tu esi mums kaip mylimas svečias, kuris negali dažnai ateiti, bet kada jis ateina, tai visuomet ką gražaus ir tinkamo atneša, dėl ko mes jį mylime... Tu mums duodi tikrybę, kad mes nesame visiškai užmiršti, bet sudarome bendruomenę, kuri audroj bei bėdoj vie nas kita neapleidžia...“, rašo lietuvis iš Labgubos apskrities.

betinkamų tolesnei tarnybai, bus galima padaryti vėliau, kai sukilimui praėjus viškas vėl grįž į normalines vėžes...“

Baigiamieji žodžiai:
„Pasyvumas ir ištizimas Lietuvą pražudė; Aktyvumas ir ryžtumas turi ją išgelbėti! Lietuvių Aktyvistų Fronto Vadovybė“.

Šią instrukciją galima su pagrindu vadinti pagrindiniu 23 birželio sukilimo paruošimo dokumentu. Nors ir ne viskas įvyko kaip buvo suplanuota bei instrukcijoje sugestijuota, bet, paėmus bendrai, ji buvo realizuota. Tačiau ji atsiekl savo tikslo ne dėlto, kad buvo LAF Vadovybės giliai apgalvota ir patiekė pagrindžio organizacijoms išsiamiamų sugestijų ir nurodymų, kaip viską bendram lietuvių tautos pasiryžimui už savo laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę. Jos praktišką reikšmę būtų galima palyginti tai, kokios turė jo lietuvių savanorių pašaukimas 1919 metų pabaigoje, kada pirmą kartą lietuvių tauta stverėsi ginklo kovai už Lietuvą vos atstatymą. Skirtumas tas, kad anuomet savanoriai galėjo organizuoti nesilaps-

Taigi, „Keleivis“ yra dar tas ryšys, kuriuo imanoma įjungti išblaškytus ir visokiais būdais bauginamus mažlietuvius. M. L. T. Spaudos Komisija prašo, kad šito ryšio palaikymui padėtų visi pasaulio lietuviai. Ji būtų labai dėkinga, kad daugelis „Keleivį“ užsiprenumeruotų, kas užgarantuotų jo leidimą. Jei atsirastų daug tautiečių, kurie sutiktų išleisti per mėnesį 15 ct. už „Keleivį“, tat būtų daug padėta.

Tat paraginkime savo draugus ir pažįstamus, kad užsiprenumeruotų mažlietuvių „Keleivį“. Ta pačia proga priminkime, kad tokiiu parėmimu jie padeda bent dalinai padengti tas spaudos išlaidas, kurios reikalingos dabartinėje spaudos kovoje su mažlietuvių materialiai stipresniais priešais.

Tiesa, dar esama žmonių, kurie sako, kad dabar ir nesvarbu, kaip ir koku būdu visokie ginčai išsispręs. Viską nulemsiantie ateitis. Tas gali būti, tačiau kodėl mes lietuviui turime daleisti, kad silpnesnieji mūsų broliai būtų skriaudžiami, pa juokiami ir iš jų pasityčiojama? Kodėl mes negalėtume padėti tiems, kurie, nebijodami jokių grėšinių, nori gintis ir kovoti už savo teises? Atjauskime jų padėti, kad vėliau galėtume pasidžiaugti ir jų laimėjimais. Mažosios Lietuvos žmonės neužmirš vardu jų, padėjusių jiems jų ypatingai sunkioje būklėje.

Į Kanadą atsiųstas ir kaiku riosie vietose jau išplatintas š. m. gegužės, birželio ir liepos mėn. „Keleivio“ numeris. Kadangi dėl anksčiau minėtų sunkumų M. L. T. Spaudos Komisija „Keleivio“ negalėjo išleisti kas mėnesį, jį paskutinį numerį išleido trigubą — 24 pusl. Jame daug istorinės medžiagos, rašoma šių laikų aktualiomis mažlietuvių temomis. „Keleivis“ iliustruotas daugiau kaip 20 paveikslų.

Atskiras „Keleivio“ numeris (8 pusl.) Kanadoje kainuoja 15 ct., dvigubas — 30 ir trigubas numeris — 40 ct. Metams prenumerata su persiuntimu kainuoja 1,70 dol., pusei metų — 0,90 ct. Pageidavus atsiunčiami ir anksčiau pasirodžiusieji „Keleivio“ numeriai. Norintieji užsisakyti laikraštį, kreipiasi į Maž. Lietuvos Bičiulių Druogijas arba tiesiog į M. L. T. Spaudos atstovą sekanciu antrašu: A. Lymanas, 7116 Cartier St., Montreal, Que.

tydami, tuo tarpu kai naujųjų savanorių kartai — lietuviams aktyvistams — prsiėjo organizuoti slaptai, nes kitaip nebuvu imanoma.

Tuo metu, kai LAF sąjudis apėmė Lietuvoje vis platesnius sluoksnius ir pasiruošimas lemiančiam žygiui sparčiai ėjo pirmyn, ant LAF Vadovybės Berlyne pakibo Damoklo kardas iš vokiečių Gestapo pusės. Nors LAF paslaptys Gestapai nebuvo prieinamos, tačiau apie pagrindinį lietuvių tikslą jis žinojo. Nuo pat LAF užomazgos Berlyne susidarymo, ši organizacija ne tik neslėpė, jog ji siekia Lietuvos nepriklausomybės, bet šį reikalavimą skelbė viešai. Šitai buvo elgiama si samoningai. Pirmą dėl to, kad LAF Vadovybė skaitė jog siekimas Lietuvos nepriklausomybės yra šventa lietuvių tautos teisė ir šiuo klausimu negali būti jokių kompromisų. Antra — politinio takto sumetimais, atsižvelgiant, kad Reicho vyriausybė vengė pasisakymų už Lietuvos nepriklausomybę, tuo išsišifrudama jog turi piktų užmačių į mūsų kraštą. Jei, nežiūrint to, jį vistiek LAF-to branduolio Berlyne ne užgniauzė, tai tik dėl to, kad vos propagandos sumetimais, irgi tvirtino, neva pripažįstanti teisę mažoms tautoms gyventi.

Lietuviai visur

* **Tarptautinės Diplomatu Akademijs** narių susirinkime, įvykusiame Montevideo mieste, Lietuvos ministeris Dr. K. Grauzinis pasakė kalbą, kurioje nuodugniai išaiškino dabartinę Lietuvos padėtį ir nurodė smurto aktus, kuriais okupantai pasigrobė Lietuvos teritoriją. Komentuodamas Lietuvos ministerio kalbą, generalinis akademijos sekr. Dr. A. F. Frangulis pareiškė, kad visas civilizuotas pasaulis privalo remti lietuvių, latvių ir estų kovą už savo gimtinių nepriklausomybę, pažymėdamas, kad teritorijos okupavimas smurto keliu neatima okupuotų šalių diplomatu turimų teisių. Demokratinės šalys elgiasi teisėtai, pripažindamos okupuotų šalių pasiuntinius teisėtai savu tautų atstovais.

* **Urugvajaus Lietuvių Taryba** persiorganizavo, pasivadindama Daktaru Kazio Griiniaus vardu lietuvių draugija Urugvajuje.

Draugijon įeina liaudininkai, socialdemokratai ir kilniems Griiniaus idealams prijauciantieji lietuviai bendrai. Į Griiniaus vardo draugijos valdybą išrinkti: M. Krasinskas — pirmininku, A. Gumbaragis — sekr., T. Dzevečka — ižd., Pr. Vikonis, Vl. Baliukas, J. Lazdauskas ir V. Vijūnas — valdybos nariai.

* **Juozas Kazickas** Yale universitete gavo ekonom. mokslų daktaro titulą ir dirbs Jėzuitų Georgetown universitete bei kr. apsaugos min. Rytų Europos ekonom. tyrimų skyriuje.

* **Inž. Ed. Kasaitis** New Yorko universitete išklauė vieno semestro kursą, gavo išeitųjų Kaune ir Vokietijoje mokslų užskaitas ir inžinieriaus chemiko diplomą. Dirba savo specialybėje.

* **Bass Hill** lietuvių kolonija Sydnejaus priemiesty bus didžiausia Sydnejuje. Čia baigia kompaktiškai įsikurti apie 30 lietuvių šeimų nuosavose pastogėse. Ginotis savo šeimoms pajėgomis yra baigęs pastatyti ir įrengti tos vietovės pažibą — mūrinį namuką.

* **Lietuvos konsulas** Al. Polišaitis ir E. Polištaitienė, birželio 16 d., minėjo savo 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

* **Aukso Ziedus** liepos 21 d. sumainė Leonardas Baltruokis su Apolonija Latvinaite, iš Casa Verde, S. Paulo.

* **Pr. Zieziš**, žinomas Rio de Janeiro medžio prekybininkas, biznio reikalais lankėsi S. Paulyje.

Šį prieštaravimą tarp vokiečių oficialinės propagandos ir paslėptų tikrųjų tikslų prieš Lietuvą LAF tad ir išnaudėjo siekdamas pastatyti vokiečius prieš faktą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Tačiau kai vokiečiai pajuto, jog LAF nėra vien politikujančių lietuvių tremtinių sambūrys po mano, kaip Lietuvos Pasiuntinio globa, bet kad jis giliai leidžia šaknis pačioje Lietuvoje, prasidėjo prieš jį intrigos iš gestapo pusės. Iš pradžios jos buvo vykdomos per vokiečių slaptus agentus lietuvių tremtinių tarpe. Jau 1941 metų pradžioje sakyti agentai, kurių pavardės maždaug buvo išsišifruotos, ėmėsi itikinėti paskirus lietuvių veikėjus Berlyne, neva pabrėžimas Lietuvos nepriklausomybės esąs per didelį reikalavimą. Jie pirmo pa sitenkinti vien „išlaisvinimo“ šūkiu, ir aiškino, jog perdaug reikalavimai, galime negauti nieko. Tai, be abejonės buvo naciška politikos tiesa, bet ji LAF-tui buvo nepriimtina.

Trumpai prieš Velykas buvo susilaukta ir betarpiško išpėjimo iš suminėto naciškos politikos vykdomojo organo, nors ir nekompetingo užsienio politikos klausimais. Tas išpėjimas įvyko šiuo būdu: inž.

* **Pramonininkai** pp. Čiuvinis kai, S. Paulyje, Rua Cubatao, 671, Vila Mariana, atidarė naują rašomosios medžiagos ir dailės dirbinių prekybą.

* **Agr. A. Kazakevičius**, kopūstų auginimo specialistas, ūkininkų yra dažnai kviečiamas kaip konsultantas į ūkius. Pažymėtina, kad juo susidomėjo ir Kolombijos žemės ūkio ministeris Bogotoje ir pakvietė į ministeriją.

* **Dr. V. Paprockas** išlaikė valstybinius kvotimus ir atidarė ofisą 1375 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

* **Prof. B. Kodaitis**, Kauno V. D. Universiteto observatorijos ikūrėjas ir astronomijos katedros vedėjas, su žmona atvyko Amerikon ir apsigyveno Detroite pas sūnų.

* **Aldona Nugarus**, dramatinis sopranas, dalyvauja Chicago Tribune paskelbtame Chicagoland Music festivalio konkurse.

* **Kun. J. Kluonis**, dirbęs Detroito lietuvių parapijoje, ir ypatingai pasižymėjęs didele pagalba tremtiniams, išvyko studijų į Vokietiją.

* **Komisarų taryba** paskelbė, kad Kretingos, Salantų, Alytaus, Lazdijų, Tytuvėnų ir Ramygalos rajonuose blogai esą suorganizuoti gyvulių ūkiai.

* **Paleckis**, pasirodo, „laimingiausias iš visų Pabaltijo respublikų „prezidentų“, Latvijoje ir Estijoje anksčiau komunistų pastatytieji jau nuversti. Paleckis dar tebesilaiko.

* **Nusiskundžiama**, jog smulkiosios pramonės ir prekybos ministerija nerodanti veiklumo. Kolektyviniai ūkai esą ne aprūpinti reikalingomis prekėmis.

* **Chicagoje** prie organizuojamos Amerikos lietuvių bendruomenės įsteigta centrinė švietimo komisija, kurios prezidentu sudaro Dr. P. Mačiulis, pirm., M. Kriščiūnas, vicepirm., ir Ben. Babrauskas, sekretorius. Komisija gvildeno lietuvių kalbos pamokų, vadovėlių ir programos klausimus.

* **Juozas Masiulis**, gyvenęs Vila Beloje, S. Paulo, šiomis dienomis atidarė barą - restoraną Rua dos Roseiras. J. Masiulis anksčiau yra buvęs veiklus lietuviškųjų organizacijų veikėjas.

* **Kazys Jurgelevičius**, barą - restoraną, Vila Zelinoje, perleido kitiems, o pats pasiliko prie kito biznio — tipografijos „Vytis“. Neseniai įsigijo modernią, automatišką spausdinimo mašiną.

E. Galvanauskui užėjus į vokiečių saugumo įstaigą paprašyti leidimo nuvykti šventėms į Klaipėdą (p. Galvanauskui vokiečiai buvo uždraudę gyventi Klaipėdoje), vienas atsakingas šios, anuomet visagalės, institucijos pareigūnas panaudojo tą progą tam, kad padarius priekaištų LAF Vadovybei. Jis aiškino Galvanauskui jog reikalavimas Lietuvai nepriklausomybės esąs nerealus dalykas ir iliuzija. Tuo esą tik klaidinami žmonės. Naujoje Europoje mažosios tautos suverenumo neturėsiančios, nes turės šlietis prie Vokietijos, kuri vadovausianti visam Europos kontinentui. Kiek vėliau, rodos apie balnadžio vidurį, susilaukiau ir aš išpėjimo iš to paties pareigūno. Užėjus man į saugumo įstaigą dėti pastangų paliuosuoti kaikiurius Stuvalkų krašto lietuvius, kuriuos vokiečių vietiniai organai buvo suareštavę, kalbamas pareigūnas užvertė man ant galvos visą kibirą naciškos politinės „išminties“. Kai pabandžiau su ta jo išmintimi nesutikti, aiškindamas jog joks lietuvis niekad naišizadės Lietuvai ir nepriklausomybės, susilaukiau ir tai replikos, kuri jokių komentarų nebebuvo reikalinga: kilus rusų-vokiečių karui, esą III-jo Reicho kariai lietuvių buvusi vykdoma per ypatingai

Iš visur ir apie viską

— Amerikiečių įstaigos nustatė, kad vien tik praėjusiais metais paslaptingu būdu iš Amerikos buvo išsmugeliuota 1400 centnerių aukso. Daugiausia aukas iškeičiamas į briliantus arba perkamas už popierinius pinigus. Kadangi kituose kraštuose, kur yra infliacijos pavojus, aukas daug brangesnis negu Amerikoje, tad biznieriiai įieško kelių aukso pristatytį ten, kur jis trigubai bei keturgubai brangesnis. Pvz., Palestinoje aukso uncija kainuoja iki 100 dolerių, o Amerikoje tik 35 dol.

— **Brazilijos valdininkai**, atidarę diplomatinį pašta, adresuotą komunistinės Lenkijos atstovybei Rio de Zaneire, rado tris tonas komunistinės literatūros.

— **Australijai** reikia geležinkelininkų. N. Valijos vyriausybė pasiuntė į Europą Emigracijos Departamento direktorių ir geležinkelių valdybos atstovą, kad jie D. Britanijoje ir kituose vak. Europos kraštuose surastų 8.000 vyrų geležinkelių ir paprastų kelių darbam.

— **Popieris** visam pasauly brangsta ir jo kiekis spaudai mažėja. Kylant popierio kainai, brangsta ir laikraščiai. Pav., prancūzų laikraščių kainai šiomis dienomis dar kartą padidinta.

— **Advokatas K. Jurgėla** pagaliau paskirtas „Amerikos Balso“ lietuvių skyriaus vedėju, nors jo kandidatūra iškelta jau nuo pat pradžios lietuviškųjų pranešimų įvedimo.

— **JAV krašto** apsaugos viceministeris F. Pace pareiškė, kad Sovietai gali bet kada Persiją arba Jugoslaviją užpulti ir dėl to JAV gali būti bet kuriuo metu į tretįjį pasaulinį karą įtraukta.

5-tas

PELĖDOS NR. JAU IŠĖJO.

Iliustracijose vaizduojama: Ką peri Stalinas. Mūsų diejii — VLIKAS, ALT ir Lozoraitis. Menininkų galerija. Paskutinis Munsėino Mohikanas. Meškeriojotojai ir tt.

Turiny rašoma: Maldelė į dolerį viešpatį. Raganų virtuvė. Iš amerikoniškų vėlių ir vėlinių gyvenimo. Intymus daktaro pasikalbėjimas. Meilės kankinys (eilės). Raudona sis kampelis. LTSR ministrų tarybos įsakymai. Numirė iki smerčio. Graudingi nusidavinimai. Apie literatūrą. Menas ir gyvenimas. Pagal karalienės Mikaldos pranašystes. Daug aktualijų ir juokų. — **Metinė prenumerata 4 dol., atsk. Nr. 40 ct.**

Parduodame ir išrašome knygas vokiečių kalba iš Vak. Vokietijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Paskutinės knygų naujienos: Putino Altorių Šešėly 4, — dol., Barono Žvaigždės ir vėjai 2,00, Dr. Gaidamavičiaus Išbloktasiz žmogus 2,00, Jazmino Moteris, nuo kurios aš pabėgau 1,00 ir Balio Lietuviškos pasakos 2,50.

Turime daug Amerikoje, Vokietijoje ir Lietuvoje išleistų leidinių ir gaidų.

... Užsakymus adresuokite: **LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS, 3143 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Telef. VIctory 2-3314.**

savo kraują ne taip sau... lievuvi ai esą turį suprasti, jog Letuva sudaro vokiečių Lebensraumą (gyvybinę erdvę). Ki taip saktant, kalbamas pareigūnas priminė tą, kas lietuviams jau gerai buvo žinoma nuo pat Kryžiuočių Ordno laikų ir ką Hitleris savo knygoje „Mein Kampf“ buvo atvirai atskleidęs, siekdamas išugdyti vokiečių tautoje grobonišką užmačias...

Nors tai, kas buvo suminėto policijos valdininko pasakyta, ir atitiko naciškiems planavimams prieš mūsų kraštą, bet tai vistiek dar nebuvo joks Reicho vyriausybės oficialus pareiškimas. Lietuvos dipl. postas Berlyne turėjo tikrų žinių, jog toks sprendimas Lietuvos klausimu dar nebuvo priimtas. Atbulai, buvo rimtų duomenų, jog vok. Užs. Reik. Ministerijoje buvo projektuojama atpažinti Pabaltijo valstybes bei leisti lietuviams, latviams ir estams sudaryti savo tautines vyriausybes, kai rusų Raud. Armija bus iš tų kraštų išvaryta. Pagal tą projektą, Vokietija terezeravuo sau tik forma linę kontrolę, atsižvelgiant, kad tie kraštai, rusų - vokiečių karo atsitikime, pasidaryti vokečių kariuomenės užnugario sritimis. Ta kontrolė bū Bus daugiau.

— Britų finansų ministeris apribojo dividendų (metinio pelno) mokėjimus akcininkams. Dėl šios priežasties biržoje krito daugelio bendrovių akcijų vertė.

— **Italijoje išsivystė** Sovietų Sąjungos špionažas. Adrijos jūros pakraščiuose policija iškrate vieną motorinę valtį, kurioje rasta sovietų armijos uniformų ir didelis kiekis komunistinės literatūros.

— **JAV karo strategai** yra linkę pastumti atominių bombų vaidmenį į antrą planą, nes dabar jau turima naujų, praktiškesnių įrankių, kurie naikintų priešoj armijas, bet apsaugotų civilius gyventojus ir miestus.

— **Amazonas estade** į Porto Velho miestą atvyko galvijų varovas Antonio Medonca, kuris pabėgo nuo Ngambigua giminės indėnų, kurie per kelias dienas pradėjo supti vilkstines galvijus ir žmones. Vienos dienos ankstyvą rytą indėnai puolė. Puolimo metu Antonio Medonca pavyko pabėgti, bet jo draugai žuvo nuo indėnų strėlių. Kada Antonio jau buvo pabėgęs, jis matė dūmus didelių laužų, kuriuos sukūrė indėnai, kad iškeptų ir suvalgytų kritusius draugus.

— **Meksikos sostinė** Mexico City per paskutinįs 8 mėnesius pasmuko 14 colių žemyn. Dumba todėl, kad giliau po miestu yra vulkaniškų (ugniakalniškų) pelenų ir vandens „košė“.

— **Munchene DP Komisijos** pareigūnai Vokietijoje stengiasi pagreitinti tremtinių emigracijos į Ameriką tempą. Tuo sija arba Jugoslaviją užpulti reikalau neseniai Munchene įvyri dėl to JAV gali būti bet kuriuo metu į tretįjį pasaulinį karą įtraukta.

Vienos dienos nutikimas.

ANTANO RŪKO

„BUBULIO IR DUNDULIO“ PREMJEROS PROGA

Nuostabiai gausus Montre- alio lietuvių skaičius rugsėjo 9 d. buvo liūdininkas, kaip vie- ną gražų sekmadienio rytą du geriausi kaimynai, neišskiria- mi draugai, abu ir likimo su- gretinti, kaip našliai — Bubu- lis, turįs vienturtę dukrą Ra- dastą ir Dundulis, turtingas sū- num Dobilu, — dėl tūlos naš- lės, bet dar nenurimstant jieš- kančios „kavaliერიų“, Agulės, kaip ji sakė, „pleptelėjimo“, kad Bubulio bičių spiečius, gal būt, ne į mišką „nurūkęs“, bet Dundulio susisemtą, — amžinai susipyko, susibarė ir dėl „kie- to būdo“ vos neišardė gerų san- tykių ir jų vaikų laimės, kuri, kaip ir jų tėvų draugystė, bu- vo iš jaunų dienų jau kraunan- ti šeimos židinio žiedą. Laimė, geras lietuvių būdas, kad ir pasipykti, tačiau susitaiky- ti ir po to dar stipriau susimy- lėjus, draugingai gyventi, — nugalėjo, taika ir laimė dar stipriau švietė jų pastogėse ir žadėjo dar šviesesnę rytojų. Ir labai gražiai išėjo: nei prasi- skolinusiam „kutvelai“ Šalteks- niui, biznio, ne meilės — sielų vienybės, sumetimais nepasi- sekė suvilioti Radastos, nei nu- sižiūrėjusiai „gerą kašni“ Ro- žei, prisivilyti našlį Bubulį, nei jau daug kartų „kartam“ piršliui Taruliui sumegzti rū- pimą „buznelį“, — bet taip gra- žiai per vieną dieną sutvarkyti visus reikalus, kurie nuo anks- tyvo ryto ligi vėlyvo vakaro, prasideda, vystosi ir užsibaig- gia, kaip Lietuvoj buvo įprasta sakyti — amerikoniškai, atseit gerai — net trejom vestuvėm, ir patarimu, pagedavimu, lin- kėjimu visai publikai: „tegul visų mūsų širdyse didžiulė meilė plaka!“... Ir kada ši

„Bubulio ir Dundulio“ premjeros dalyviai (iš kairės): B. Dikinienė — Rožė, E. Gailevičiūtė — Agulė, A. Dikinis — Dundulis (ir veikalo režisie- rius), J. Akstinas — Bubulis, D. Dikinytė — Radasta, A. Rusinas Dobilas, V. Kerbelis — piršlys Tarulis, V. Sabalys — viengungis Saltekšnīs. At- vaizde nėra K. Veselkos — viengungio Girdžiaus (drauge ir šio pastatymo dailininko).
Foto Vachnianin.

visų šio „linksmo 3 veiksmų nutikimo“ dalyvių sutartinė frazė nuskambėjo didžiule Ge- su Hall auditorija, tirštai per- pildyta gražios lietuvių publikos salė, galėjo at- sistoti atvangi, patenkinta ir gerai nusiteikusi. Vaidinimo sugestija buvo tikrai ta, kad žiūrovų širdyse „didžiulė meilė plakė“. Sutartinai triukšmingi aploдисmentais, už- dangai nusileidus, nekėlė jokių abejojimų, kad vaidinimu visi patenkinti ir kad jis Teatrui vis dėlto davė spektaklį.

Didžiausias viso to kaltininkas, žinoma, autorius A. Rūkas, anot patarlės „iš adatos priskal- dės visą vežimą“. Ar maža spiečių „nurūksta“ į miškus, ar maža „ilgaliežuvės bobelės“ ką „papepa“ (prileiskime, kad ir apie Montrealio poras ir dar neporas...), bet ar kas čia vai- dina dėl to „koncertus“? Bet A. Rūkas, kiek mums žinoma, iš to vieną dieną trukusio, links- mo nutikimo, norėjęs su- kurti dar didesnę „trobelį“: vi- są vaidinimą perpinti daino- mis, muzika ir padaryti iš spe- klio (materialiai lyginant) tartum kūpančią šampano tau- rę, kuri maloni gerti, švelniai svaigina ir sudaro linksmas nuotaikas. Bet p. Dikinis, re- žisavęs veikalą, kukliai pasirin- ko savo atsakomybei tikrai re- žisūrą, pastatymą daręs pagal J. Blekaičio dar tremtyje pa- darytą pastatymą. O šis „Bu- bulis ir Dundulis“ subuitinęs,

dėl ko jis atrodo šiek tiek ap- sunkintas. Bet tūli žiūrovai ja- me vis dėlto pasigenda „rea- lios tikrovės“, — girdi, per- puošnūs jau Lietuvos kaimie- čiai... Visas tas nuomones suderinti neįmanoma, nes, anot patarlės, „kas galva — tai kal- ba“. Bet niekas, atrodo, ne- gali nepripažinti, kad vis dėlto davė spektaklį ir spektaklį įdo- mų, vertingą.

Tikrai gi: meno aukštybėms nei ribų, nei saiko nėra. Bet ši trečia Lietuvių Dramos Te- atro Kanadoje premjera įrodė, kad vis dėl to — tai yra Teat- ras ir jo pastatymuose yra me- nas. Ar J. Blekaitis pastatė A. Škėmos „Živilė“, ar dabar A. Dikinis surežisavo A. Rūko „Bubulį ir Dundulį“, — vis dėlto, nežiūrint tūlų momentų, kurie čia visai suprantami ir pateisinami, vaidinimai yra me- niško lygio ir gero meniško sko- nio.

Pirmai uždangai pakilus, ge- rą nuotaiką sukelia iškart pa- dvelkianti iš scenos lietuviška atmosfera, kurią šiuo kartu su kūrė scenoavizdžio forma dail. K. Veselka. Tiesa, kaip ir vi- so pastatymo bendras planas yra Tremties — dail. V. Andri- ūšo ir rež. J. Blekaičio, — tačiau realizavimas, išpildy- mas yra savaimingas, origina- lus ir tikrai gražus. Teatrališ- kai sukurtas ir scenoavizdis ir kostiumavimas. Pabrėžtina, kad liaudies kūrybos motyvų panaudojimas yra labai vykęs

ir gražus. Gal tikrai Bubulio prieangio laiptai yra kiek mont reališki. K. Veselka vertas nuo širdaus pagyrimo. Ypač, kad jis moka panaudoti visai mo- dernias vaizdavimo priemones.

Sunkiausias darbas teko, ži- noma, A. Dikiniui. Jam teko ne tikrai režisūra, bet ir bent minimalus paruošimas naujų žmonių. O tai yra tikrai neleng- vas uždavinys. Jeigu žiūrovas nelabai ką galėjo pastebėti iš naujokų darant „liapsusų“, jei- gu jie supažindinti su elemen- tariniais scenos technikos rei- kalavimais, tai yra didelio ir ilgo darbo vaisius. Tai buvo at- siekta per 70 su kaupu repeti- cijų, kurios pareikalavo apie 200 valandų darbo. Bet darbo vaisiai verti ir pagyrimo ir pa- sigrožėjimo. Ypač malonu, kad naujai įvesdintieji į sceną, tu- ri jai gabumų, meilės ir noro dirbti. O darbas juk yra viso ko gražiausias kūrėjas. Menas, priešingai daugelio nuomoni- ū, yra reikalingas didžiausio dar- bo, maksimalinio žmogaus jė- gų įtempimo ir didžiulės va- lios.

Šį kartą, gal tai beveik ir pir- masis kartas, A. Dikinis pasiro- dė ne tikrai kaip gabus aktori- ūs, bet ir kaip gabus režisierius. Nors bendramė pastaty- mo plane jis laikėsi J. Blekai- čio pastatymo apmatų, tačiau yra davęs savaimingą interpre- taciją, savaimingų mizanscenų ir sukūręs savaimingus daly- vių būdo pavaizdavimus. Vien

jau fizinės dalyvių savybės ver- tē jį jieškoti naujų priemonių ir tas jam gražiai pavyko.

Du gabūs aktoriai — A. Di- kinis ir J. Akstinas — susitiko scenoje kaip du kaimynai — Bubulis ir Dundulis. Abu bū- dingi, abu savaimingi, ir žiūro- vas iš jų nieko daugiau nega- lėjo pareikalauti.

Jų vaikai: Radasta Bubuly- tē — D. Dikinytė ir Dobilas Dunduliukas — A. Rusinas, abu scenos naujokai, bet abu buvo guvūs, abu jaunatviškai pakilus ir žiūrovui kelią gerų išpūdžių.

Suprantami jiems tūli ne- dasakymai. Gražų, šiltą ir sai- kingą viengungio Girdžiaus vaidmenį sukūrė K. Veselka. Ypač gražiai jis jautė eilių rit- mą. Tai darė labai gerą išpū- dį.

Paprasta ir nuoširdi Rožės rolė, dar garsojo Vana gaičio Dzimdzi-Drimdzi teatro aktorė, B. Dikinienė.

Būdingas piršlio rolėje V. Kerbelis, gerai tipingas.

Ypatingų sceninių gabumų pareiškė viengungio Saltekš- nio vaidmenį V. Sabalys ir ypač našlės Agulės vaidmenį E. Gailevičiūtė. Taip persivaiz- dinti, kai šie du naujokai per sivaizdiną, reikia turtėti jau talento.

Tiek trumpai apie atskirus „Bubulio ir Dundulio“ daly- vius.

Šios sudėties Montrealio Lietuvių Drama sukūrė spek- taklį, kurio gali pasižiūrėti net išlepinto skonio teatralas.

Montrealio lietuviai nebuvo apvilti. Jie natūraliai iš pir- mojo momento, kai tikrai paki- lo scenos uždanga, pajuto kon- taktą su vaidintojais ir visą mie- lą vakarą jį palaikė, labai gy- vai ir jautriai reaguodami ly- dėjo ligi paskutinio uždangos nusileidimo. O tai yra reiški- nys, kad vaidinimas žiūrovams pataikė į jų jausmus, mintis — protą ir širdį.

Ir kaip gaila, kad mes retai tokių spektaklių susilaukiame. Kaip gaila, kad mes vis dar ne- sugebame mūsų aktorių stip- riau paremti, medžiagiškai palaikyti. Kaip gaila, kad mes net ir įvertinti jų pasiaukojimo negalime. Tik paskaičiuokime: 6 mėnesius kas savaitę po 3 re- peticijas...

Ir kaip gaila, kad tikrai vien- nas spektaklis išnešamas. Vis dėlto verta būtų „Bubulį ir Dundulį“ pakartoti. O dides- nės lietuvių kolonijoms tik- rai verta ir patartina pamatyti šį tikrai gražų spektaklį. Jeigu „Živilė“ kai kam buvo per sunki ir nesuprantama, tai „Bu- bulis ir Dundulis“ jau visiems yra suprantamas ir, be to, links dainomis.

Tai visiems prieinama, bus neabejotinai įdomu ir tikrai verta pamatyti. J. Kardelis.

K. Veselka, „Bubulio ir Dundulio“ dekoratorius.

ADOLFINA SKAISTIENĖ

Laiškas.

Alė Dainienė ilgai laiko rankoje laišką. Jau yra sute- mę ir nebegalima išskaityti didelių karščiųuojančio žmogaus ranka parašytų žodžių. Juos jauna moteris žino bemaž min- tinai, bet šio gelsvo voko ir gabalėlio popieriaus nebegalima padėti kur nors tarp laiškų ar į perskaitytą knygą ir pamirš- ti, kaip negalima išrauti iš gyvenimo paskutinių dešimties metų, nors ji labai stengėsi tai padaryti. Ir kodėl šiandien, grįžusi iš darbo, rado ant stalo šeimnininkės padėtą šį laišką? Kaip Domas, kurį ji pažino nuo kūdikystės dienų ir kuris penkerius metus vadinosi jos vyrų, sužinojo adresą ir parašė? Šitas žmogus turėtų palikti ją ramybėje.

Alė praveria langą ir vėsus ežero oras užtvindo kamba- rį. Ji numeta laišką ant lovos ir stengiasi nuvyti mintis, ku- rios yra sunkios, kaip debesys, pakibę virš lygaus ežero pa- viršiaus. Ne, šitų minčių ji neįstengs praskaidrinti knyga ar geru žurnalu. Miegas neateis, kaip rūpestingas tėvas ir neuždarys kambarėlio langinių.

Moteris nusirengia ir atsigula šalia numesto laiško.

— Dukrelė, — prisimena motinos žodžius, bei pirmą rudenį atvežusi ją į gimnaziją ir apgyvendinusi vieną pas svetimus žmones, išveždama ramino. — Aš tau rašysiu il- gus, ilgus laiškus. Kai bus liūdna ir jausies viena, atsigulk ir skaityk juos. Tada jausi mane šalia savęs ir tau bus gerai.

Taip ji ir darydavo. Užmigdavo prisispaudusi prie krū- tinės mamos, vėliau Arvydo, laiškus. Bet šito ji nejudina ir jo artumas ją kankina. Norėtų suplėšyti į mažyčius skute- lius ir paleisti vėjams, kaip šitas žmogus yra pasielgęs su jos gyvenimu, bet rankos nepajudina ir laškas guli kaip juoda dėmė ant baltuojančios tamsoje antklodės.

Gimnazijos Alė nebaigė. Dėl pamėgimo vaikų ar Domo prikaltėta, istojo į mokytojų seminariją. Dar mokykloje vaikai juokdavosi, kad Dainių Domukas Alę sekiojās, pieš-

tukus ir plunksnas jai atiduodās, bet mažytė auksaplaukė antroje skyriaus mergaitė nesuprasdavo tų juokų, o ketvirta- skyris berniukas kovodavo už savo damos garbę ir nekartą grįždavo namo su sukruvinta nosyte. Vasaromis jie kartu palaukėmis bėgiodavo, laivelius pavandeniu leidavo ir kai Domukas, pabaigęs mokyklą, į miestą gimnazijon išvažiavo, Alė pasislėpė klėtyje už javų aruodo ir visą pusdienį išverkė.

Po kelių metų Alė išvažiavo į gimnaziją. Baigusi ketu- rias klases, istojo į mokytojų seminariją, kurioje ir Domas mokėsi. Kaip tėviškėje, taip ir čia, jiedu buvo geriausi drau- gai: kartu mokydavosi, džiaugdavosi ir liūdėdavo ir nebuvo Alėi geresnio šokėjo pašilinksminuose, kaip Domas. Bu- vo jie nerūpestingi ir laimingi, kol jaunas studentas Arvydas įsibrovė į jų gyvenimą. Pamilo jį Alė iš pirmo susitikimo. Nuliūdo Domas. Lyg debesy apsiniaukė jo visada šviesus veidas ir, sutikęs Alę, nebesurasdavo žodžių ją prakalbinti. Toji, švytėdama laime, negalėjo suprasti, kodėl jos draugas nesidžiaugia drauge su ja. Domas baigė seminariją dvejis metais anksčiau už ją ir, gavęs paskyrimą mokytojauti to- limame Vokietijos pasienyje Pabalų kaime, ne atsivieki- nęs išvažiavo.

Neliūdėjo be jo Alė, nes Arvydas, mylintis ir mylimas, užimdavo mintis ir laisvalaikius.

— Dar dveji metai, Alė brangioji, ir aš pabaigsiu moks- lą. Būsi teisėjas su akiniais ir ūsais ir ar būsi tu tada mano teisėjienė? — nekartą klausė Arvydas merginos.
— Pavasarį aš baigsiu seminariją ir būsiu mokytoja!
— Mano mokytoja, Alė, mano...

Atėjęs pavasaris papūtė į Lietuvą svetimais rytų vėjais, o vasarą sostinės gatves užplūdo svetimi tankai ir nedraugiš- kais veidais kareiviai, dulkinai ir išvargę, dainavo rusiškas dai- nas.

Alė norėjo stoti į universitetą, bet jos prašymas buvo atmetas, nes tėvai esą liaudies priešai. Susirgo mama ir Alė išskubėjo pas ją. Tėvai nedideliame miestelyje turėjo namus ir krautuvę ir Alė labai nustebo, radusi naujus še- imininkus juose. Ramino nuliūdusi tėvą, guodė sergančią mo- tiną, o pati gyveno Arvydo laiškus, kurie, deja, kas kartą ateidavo liūdniesni. Pagaliau jis visai nustojo rašęs.

Kai žiemą Alė grįžo į Kauną, niekas nepasitiko stotyje.

Iš draugų sužinojo, kad areštavo Arvydo tėvą, o jis slapsto- si. Vieną vakarą, kai iš lygsvaros išmesta Alė dėliojo daik- tus, ruošdamosi grįžti atgal į tėviškę, pažįstami žingsniai pa- sigirdo prieangyje ir už minutės mergina atsidūrė mylimo- jo glėbyje.

— Ale, Ale! Dienos, kaip palšvos miglos, apkrito mū- sų tėvynę ir aš vos berandu kelią pas tave ateiti.

— Aš taip bijojau dėl tavęs, Arvydai...

— Užgesink šviesą, brangioji, nes neprietelių akys se- kioja mane. Mes, teisėtieji šios žemės šeimnininkai, privalo- me gyventi tamsoje.

Kelios valandos sutirpo, kaip sniegas Nemuno pakran- tėje ir, pirmiesiems aušros spinduliams pasirodžius dangaus pakraštyje, jiedu išsiskyrė, tikėdamiesi už keletos naktų vėl susitikti.

Gyventi reikėjo ir Alė buvo priversta jieškoti darbo. Arvydai Kaune slapstytis kas dieną darėsi pavojingiau. Su- tarė, kad Alė paprašys mokytojos darbo kur nors kaimo mo- kykloje, kurios apylinkėje ir Arvydas galės apsigyventi.

Vieną rytą Alė nuėjo į Švietimo Valdybą.

— Ale!

— Domai!

— Nudžiugo ir nustebo Alė sutikusi savo seną, mielą draugą ilgoje interesantų eilėje belūkuriaujanti.

— Pabodo vienam mokykloje vargti ir atvažiavau pa- gelbininko prašyti, — šnekėjo jai Domas. — Darbo marios. Anksčiau, kol žinojau kodėl ir kam dirbu, kenčiau vienas. Dabar šitiems iš vis nebesinorėtų tarnauti, tik gaila vaikų. Reikia juose lietuvių kibirkštėlę puoselėti.

— Imk mane pagalbininke, Domai. Atėjau prašyti dar- bo. Gal jie sutiktų mane į tavo mokyklą paskirti.

Gavo paskyrimą ir apsigyveno Alė Pabaliuose, mažyčia- me mokyklos kambarėlyje, prieš kurio langą eglės savo liek- niais liemenėliais didžiavosi ir kas rytą vakarėlį paukščiai am amžinas meilės dainas dainavo. Domas buvo geras ir smagus, padėdās ir paslaugus visuose pradedančios mokytojauti mo- kytojos reikaluose. Jo juokas primindavo Alėi vaikystės die- nas ir upelio, per akmenis tekančio, čiurlenimą, kuriame jų paleisti laiveliai plaukdavo ir išsvajotas pasakų šalis arba su- dūždavo ir pasinerdavo skaidriame vandenyje, išgąsdindami

KULTŪRINĖ KRONIKA

PABALTIJO MOTERŲ TARYBOS VEIKLA

Rugpjūčio 25 d. Pabaltijo Moterų Tarybos atstovės, estė Mall Jurma ir lietuvė Ligija Dirkenė, dalyvavo New York'e, Astor viešbutyje, pasitarime su Mrs. John L. Whitehurst Tarptautinės Moterų Federacijos (General Federation of Women's Clubs) pirmininke. Pasitarimo metu buvo gvil denamos veiklos galimybės ir galima parama PMT narėms per GFWC. Mrs. J. L. Whitehurst, ilgametė tarptautinių klubų prmininkė, didelę savo laiko dalį skiria JAV politinei veiklai. Šiuo metu jinai yra vienintelė moteris krašto apsaugos ministerijos sudarytame krašto gynybos vyriausiam komitete. Mrs. Whitehurst artimai bendradarbiauja su generalais Marshall'u ir Cley. Jinai visoje savo veikloje nepamiršta mažųjų tautų interesų ir visur kelia jų skriaudų problemas. Taipogi jinai žinoma kaip sena ir užkietėjusi kovotoja su komunizmu. Ponia Whitehurst pareiškė, kad kol joje rusens gyvybė, tol jinai kovos už tautų ir žmonijos laisvę. Ji pabrėžė, kad joje visada gyva liberalizmo ir humanizmo idėja, kuria jinai savo veikloje vadovaujasi.

Besikalbant apie organizacinius reikalus p. Whitehurst pažadėjo padaryti intervencijų atskirų Valstijų klubų pirmininkėms stipendijų ir karitatyvines pagelbos reikalu likusiems Europoje tremtiniam. Ta pačia proga p. Withurst buvo įteiktas PMT atstovių sąrašas Europoje. Pasikalbėjimas praėjo malonioje ir šiltoje formoje. Išsiskiriant buvo nutarta dažniau susitikti ir tuo būdu gyvinti moterų bendradarbiavimą ir stiprinti kovą su mūsų visų bendru priešu - Komunizmu.

NEŠAME L. K. S. „SVIESOS“ LIEPSNĄ PER VISUS KONTINENTUS

Dvasinės rezistencijos sąjūdis, sambūris „Sviesa“, įsisteigęs 1946 m. Vokietijoje, subūrė savo eiles plačiai-tolerantiškai galvojantį akademinį jaunimą. Sambūrio ideologinių gairių įvadas skamba ryžtu kovoti už laisvą Lietuvą ir lietuviškumą išlaikymą už Lietuvos ribų, siekiant išugdyti profesionali išlavintą, visuomeniniam darbui paruoštą, kultūringą ir dvasiškai atsparų žmogų — asmenybę. Eidamas užsibrėžtu žmogaus asmenybės ugdymo keliu, sambūris prasplėtė, savo sudėtinį įtraukdamas ne tik studijuojančius, bet ir studijas

žuvels. Bet dienos, lengvos kaip peteliškės, aguonų žieduose besisupančios ir naktys ramios, saldų poilsį atnešančios, jau buvo praėjusios.

Ji mėgo savo mokinius, mėgo ramius ir nuoširdžius apylinkės žmones, mėgo savo darbą, bet nieko nežinojimas apie Arvydą temdė saulės šviesą ir naktimis nedvė sumerkti akių. Domas suprato ją, stengėsi išblaškyti, bet visos jo pastangos tik retkarčiais teišaukdamo jos lūpose šypsena. Alė norėjo būti su juo atvira, pasidalyti rūpesčiu, kuris slėgė krūtine, bet pamačiusi, kad tai vaikiną skaudina, stengėsi apie Arvydą nekalbėti.

Vieną popietį, kai Alė taisė mažomis rankelėmis klaidingai prirašytus vaikų sąsiuvinius, pamatė į kiemą įeinantį aukštą, palinkusį vyrą. Manydama, kad kurio mokinio tėvas ateina pasiteirauti apie savo vaiką, pakilo atidaryti durų, bet kai šis pakėlė kepurę, sukluko pažinusi Arvydą.

— Ne, čia nėra tau ko bijoti. Kaimas toli nuo vieškelio, žmonės susipratę lietuviai. Komunistai teatvažiuoja mitingų ruošti, mokyklos vizituoti ar su reikalais paseniūna. Išdavikų iki šiol savo tarpe neturim, — ramino Alė susirūpinusį sužadėtinį. — Aš nuvesiu tave pas kurį ūkininką, kurio tu paprašysi darbo. Jiems dabar labai reikalingi darbininkai, nes buvę bernai išėjo į miestus valdininkauti. Jei reikės, pameluosiu, kad prieš keletą metų mano draugės tėvų ūkyje bernavai. Tada tikriausiai tave pasamdys.

Vienintelis čia jį pažįstas žmogus Domas, nežiūrint jo jausmų Alė, buvo savas ir jo bijoti nereikėjo. Bet, norint išvengti bereikalingų kalbų ir nesukelti įtarimo, privalėjo paslėpti nuo žmonių akių savo jausmus, kas turėjo būti ne visai lengva.

— Kokios nuotaikos Kaune? — teiravosi Alė, ruošdama pavakarius.

— Liūdnos. Kas naktį vyksta suiminėjimai. Be nusikaltimo kalinama, sušaudoma arba išvežama, neduodant namiškiams jokios žinios ar atsiveikinimo žodžio. Kiekvienas doras lietuvis liūdnas ir neramus. Smagiausiai jaučia rusai ir jų juokingais apdais pasirėdžiusius žmonos. Krautuvės pustuštės. Įstaigų tarnautojų vietas užėmė žmonės, nieko apie tą darbą nenusimaną ir jokių reikalų jose nebega-

AIDAI IS JAMBOREES ALPESE.

7-ji skautų Jamboree pasižymėjo savo paprastumu. Joje nebuvo ypatingų mechaninių įrengimų, kaip kad 1947 m. 6-je Moissone, Prancūzijoje. Skautai gyveno nuostabioje Alpių gamtos karalijoje, nevaržomi bendravo ir jautėsi lyg viena broliška šeima.

Nepamirštami laužai.
Ypač skautus suartindavo laužai. Didžiosios laužavietės slėnys priminė amfiteatrą. Jo šlaitus užpildydavo tūkstantinės minios skautų ir svečių.

Pažintys ateičiai. ...
Jamboreeje mūsų skautai užmezgė naujas pažintis ir susirado nuoširdžių draugų. Štai Lichtenšteino princas Emanuelis tapo didelis lietuvių bičiulis ir pažadėjo tarpininkauti dėl paramos Lichtenšteino Raudonajame Kryžiuje.

Brangiausi svečiai
buvo Austrijoje gyvenę lietuviai iš Riedo, Linzo, Salzburgo ir kt. Jų bendruomenės pirmininkas p. Č. Liutikas, aplankęs lietuvių jamberistų, apdovanojo visus austinėmis juostelėmis ir įteikė biuletenį „Austrijos Lietuvių Bendruomenės Informacijos“.

Svečiuose.
Rugpjūčio 10 d. lietuvių mielas svečias buvo amerikiečių skautų įgaliotinis Europoje — sktn. Hofmanas. Su juo lietuviai kartu su kitais tremtiniais skautininkais aplankė Austrijos vengrus skautus.

Mieli kaimynai nuo Baltijos.
Didelę staigmeną lietuviams padarė apsilankę estai skautai. Jie atvyko iš Švedijos, kartu su tuo krašto skautais. Tuo būdu šioje Jamboreeje dalyvavo visų trijų Pabaltijo tautų skau-

lim sutvarkyti. Kiekviename gatvės kampe vyksta mitingai, kuriuose kalbamos tokios nesąmonės, kad klausant darosi kartu gerklėje.

Tą patį vakarą Arvydas apsigyveno pas seną ūkininką Gužutį. Domas jį pasveikino šaltai ir iš jo apsiaukusio žvilgsnio negalėjai suprasti, ką jis jaučia savo širdyje.

Prabėgo žiema, nusinešdama su savimi daug nemigo ir baimės. Už dvejų kilometrų buvo Vokietijos siena ir kai rusai Pabalių kaime įsirengė sargybos būstinę, iki šiol ramus ūkininkų gyvenimas iš pamatų pasikeitė. Kaime švaistėsi rusų politrukai, kareiviai ir už juos blogesni vietos komunisteliai vertėjai. Vakaraus nebebuvo saugu išeiti į lauką, bet ir dienos metu įvykdavo žiaurių atsitikimų. Mokyklų komisarai vizituodavo labai dažnai ir mokyklos vedėjas Domas ir mokytoja Alė gaudavo begales išpėjimų ir grąšinimų už tai, kad vaikai nemokėjo internacionalo arba išeidami namo sukalbėjo maldą.

Ramiausiai gyveno Arvydas, Gužučio bernas, kurį ūkininkas pamilo kaip sūnų. Bet jo nesilankymas mitinguose, į kuriuos bijojo eiti, nes atvažiuosieji juos praveisti komunistai galėjo jį atpažinti, sukėlė įtarimą ir ilgiau čia pasilikti pasidarė pavojinga.

— Mes turime iš čia išnykti, Alė, — pasakė vieną vakarą Arvydas. — Reikia išlikti gyviems. Jų siautėjimas sykį turės pasibaigti. Karas beldžiasi į duris, o po jo prisikels Lietuva! Mes vėl gyvensime laisvi ir nepriklausomi! Aš papirkau sargybinius ir rytoj naktį pamėginsime pereiti Vokietijos sieną.

— Bet...
— Žinau, ką tu nori pasakyti, brangioji. Taip, vokiečiai mums irgi nebroliai, bet kitos išeities nėra. Tai vienintelė mums įmanoma pasiekti vieta, kur enkavedisto ranka negalės pasiekti. Todėl rytoj naktį neveluodama nei vienos minutės, lygiai 11 val. atėik prie didžiojo skruzdėlyno. Būk rami, Alė, gyvensime arba mirsime drauge!

Sekančią dieną Alė nerimavo, nervinosi ir pagaliau, sekdamas mažiesiems pasaką apie Kastutę piemenelę ir jos žiaurią pamotę, pravirko. Geros vaikų akys įsimeigė į ją ir rausvais jų skruosteliais ėmė riedėti ašaros, o jautresnės mergaitės ėmė balsu raudoti.

Ir vėl užkliūva vėliavos! Kaip ir 1947 m. Moissone Jamboreeje (Prancūzijoje), taip ir šiemet Bad Ischel tremtiniai skautai turėjo kovoti dėl savo tautinių vėliavų. Jamboree vyr. vadovui sktn. Inž. Klarer (austrias) nepatiko tremtinių skautų pastangos skelbti Jamboreeje apie savo tautų kančias komunistinėje priespaudoje. Kartą apsilankęs jų stovykloje, jis išsireiškė, kad esą varoma per daug propagandos. O kitą kartą, išsikvietęs visų keturių tautų skautų vadus, pareikalavo nukabinti tautines vėliavas, uždaryti parodėles ir nepalinti atsišaukimų. Tik dėka labai griežto mūsų sktn. Vyt. Skrinško ir latvių, rusų bei vengrų skautininkų protestų visos keturios tautinės vėliavos plėvesavo iki Jamborees pabaigos. Tačiau parodėles teko uždaryti.

Nenuilstamas lietuvių skautų parodėles tvarkytojas ir eksponatų aiškintojas buvo pask. O. Gešventas. Jo ir kitų lietuvių skautų dėka buvo plačiai išgarsinta Lietuvos byla.

Dievo žodis skautams.
Rugpjūčio 12 d. Lietuvos Skautų S-gos vyr. dvasios vad. sktn. dr. J. Vaišnora belgų skautų palapinėje atnėšavo Šv. Mišias. Jas išklauzė lietuvių ir kitų tautų skautai priėmė Šv. Sakramentą. Taip pat pamaldas Jamborees skautams katalikams laikė ir Salzburgo vyskupas. Per jas giedojo berniukų choras, visiems skautams pritariant.

Reikšminga dovana.
Lietuviai skautai sulaukė daug pamos iš vokiečių skautų. Ypač didelis talkininkas buvo jų vyr. sk. Kajus Roller. Jo iniciatyva buvo gautos viltos Jamboreen, jis energingai stėjo lietuvių ir kitų tremtinių skautų pusėje, iškilus vėliavų

nuėmimo klausimui. Užtat jam Jamboreeje mūsų skautai ypatingai ir atsidėjo. Rugpjūčio 12 d. tremtiniai skautai dalyvavo vokiečių skautų rytiniame patikrinime — vėliavų pakėlime. Čia lietuviai vyr. sktn. K. Rollerui įteikė „Padėkos“ ordeną.

„Skautų Aidai“ Jamboreeje. Rugpjūčio 11 d. mūsų skautai Jamboreeje sulaukė labai brangios dovanos iš Kanados — gavo pundą „Skautų Aido“ nr. 7—8. Jis ne tik džiugino mūsų, bet ir nustebino kitų tautų skautus savo maloma išvaizda ir straipsniais anglų bei vokiečių kalbomis. Siame numeryje keturiomis kalbomis pasveikinti Jamborees dalyviai.

Namo broleliai.
Septintoji Jamboree pasibaigė rugpjūčio 15 d. Ją iš bokšto uždarė Tarp. Skautų Biuro dir. pulk. J. Wilsonas, paleisdamas padangėn 62 balandžius, nes tiek tautų skautų suvažiavo iki Jamborees pabaigai. Jų tarpe skrido lietuviams skirtas balandis. Supraskite, kaip plakė lietuvių skautų širdys, kada jie matė ir juto, jog yra broliai vienos didžiulės skautiškos šeimos ir jūlais vėvė troškimas kilo padangėn kartu su tuo taikos balandžiu.

Po pulk. J. Wilsono ir inž. Klarer kalbų paskutinį kartą sugiedota Jamborees giesmė ir atliktas paradas. Čia nebuvo atskirų tautinių gretų, bet visi 15000 skautų po aštuonis sukibę rankomis petys petin žygiavo pro garbės svečius.

Septintosios Jamborees Aus trijos vėliava didingai nusileido, kad po keturių metų vėl suplasnotų kitame krašte Aštuntojoje Jamboreeje. Būkime tikri, kad ir lietuviškoji trispalvė ten plevėsuos, gal jau atvežta Lietuvos skautų iš laisvos Tėvynės. **G. Juškėnas.**

Kanados skautų Jamboreeje, kuri įvyko rugpjūčio mėn. pabaigoje Vandreuil, Que., dalyvavo ir lietuviai skautai su savo kapelionu kun. S. Kulbiu, S. J. ir drg. J. Ramanausku.

— Ne, šitie mieli vaikai nežino, kad gyvenimas yra žiauresnis už nedoriausią pamotę ir kad šiandien kiekvienas lietuvis yra daug nelaimingesnis už našlaitę Kastutę, — mąstė Alė ir norėjo išbučiuoti kiekvieno papurusią galvelę. Atsiveikinti, gal amžinai...

Domas, kaip visada, buvo smagus ir draugiškas ir Alė norėjo jam išpasakoti viską, sudie pasakyti, tėveliams žinią paprašyti perduoti, bet Arvydas buvo išpėjęs niekam paslapties neišduoti. Po pamokų, kaip paprastai, Domas norėjo už eiti pas ją dienos įvykiais pasidalyti, bet Alė pasiskundė galvos skaudėjimu ir užsidarė savo kambarėlyje. Ne, žiūrėti į šitas geras akis ir meluoti jį negalėjo.

Valandos buvo ilgos, kaip visos nemigo naktys drauge paėmus ir merginai atrodė, kad žavus birželio pavakarys niekada nepasibaigs. Ji nebuvo pagalvojusi, kad taip sunku bus praleisti paskutines valandas tėvynėje. Kambarėje buvo tvanku ir ji išėjo į šviesią, žvaigždėtą naktį.

— Ši naktis privalėtų būti tamsi ir audringa. Tokiomis naktimis knygnešiai neidavo į Prūsus, — mąstė atsirėmusi į žalius lapais pasidabinusį klevą.

Domo kambaris buvo tamsus. Jis miegojo ar išėjo pasikieminėti. Daug vakarų jiedu praleido drauge šioje mokykloje ir Alė pasidarė graudu pagalvojęs, kaip nusimins Domas, kai rytą nesulaukęs mokykloje, pasibels į jos kambario duris ir niekas jo nepakvies vidun.

Lauke buvo truputį ramiau, bet Alė nežinojo laiko, nes vienintelis laikrodis, gegute kukuojąs, kabėjo kambarėje ant sienos. Bijodama per ilgai užsibūti, įėjo vidun. Laikasėjo nepaprastai lėtai. Nedegė šviesos, bėt parimo palngėje ir aukė sutartos valandos, kada turėjo pradėti pavojingą žaidimą gyvybė.

Pusę vienuoliktos, širdžiai smarkiai plakant, Alė pravėrė kambario duris. Atsargiai, bijodama būti kieno nors pastebėta, perbėgo kiemą, bet miško nepasiekė, nes didžiojo skruzdėlyno pusėje pasigirdo vienas, antras, o vėliau visa salvė šūvių. Mergina sustojo ir užsidėgė rankomis veidą. Miško pakrastyje ji stovėjo mažytė ir vieniša ir nebuvo kas jai patartų, ką turi daryti.

Bus daugiau.

Sault Ste Marie, Ont.

TRUMPOS NAUJIENOS.

Vietiniame plieno fabrike „Algoma Steel Corp'n“, turinčiam virš 6000 darbininkų, ne seniai baigėsi nelegalus („un-authorized“) streikas, kuris tęsėsi 5 dienas ir buvo išjungęs iš darbo per 1300 vadinaimų „maintenance“ darbininkų. Ilgiau nusitęsęs streikas galėjo sustabdyti viso didžiulio fabriko darbą, todėl, kad „main tenance“ darbininkai apima elektro - technikus, mechanikus ir kitokius labai reikalingus fabriko darbuotojus.

Išdavoje — streikuojantieji laimėjo mažą algų pakėlimą, bet per 5-ktas streiko dienas pralaimėjo virš 200.000 dolerių — gražią sumą, kuri būtų normaliai išmokėta streikuojantiems, jei jie būtų dirbę be streiko.

Visos didesnės darbovietės mūsų mieste naujų darbininkų jau nebeprisiūnina, o kai kur net kalbama apie atleidimus, kas dažnai pasitaikydavo beveik kiekvieną dieną.

Galvojantiems į mūsų miestą persikelti, patartina tai atidėti ligi sekančio pavasario — kovo - balandžio mėn., kada beveik visos darbovietės prisiūnina naujus darbininkus.

Nesusigaudoma, kiek mūsų mieste gyventojų! Praėjusių metų pabaigoje miesto mokesčių įstaigos (Assessment Dep.)

daviniais mūsų mieste buvo 31.534 gyventojai. Tai reikštų, kad per paskutinį dešimt metų mūsų miestas paaugo 5.310 gyventojais.

Tačiau šiais metais visoje Kanadoje valdžios vykdytas surašymas parodė, kad mūsų mieste yra tik 29.851 gyventojas.

Nors kiek vėliau paskutiniai duomenys buvo pataisyti — padidinti, bet tai vistiek rodo, kad mūsų miestas yra labai mažas palyginus su Kanados didmiesčiais ir neturi 40.000 gyventojų, kaip kad daug kas spėjo.

Kitoje pusėje upės, USA — Kanados pasienyje esantis Sault Ste Marie, Mich. yra per pusę mažesnis miestas, bet linksmesnis... Gaila, kad mūsų, ne Kanados piliečių, ten dar neįsileidžia.

Ukrainiečiui Vasyl Kraviec byla už lietuvių J. Norkaus nužudymą paskirta š. m. rugsėjo m. 17 d.

J. Sk.
TAUTIETI! Nepamiršk savo mėnesinio įnašo Vasario 16 Gimnazijai, Diepholze. Siųsk jį šiandien M. L. B. Dr-jos kasininkui A. Lymantui, 7116 Cartier Ave., Montreal, P. Q. Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jos L. Centro Valdyba.

ST. CATHARINES LIETUVIŲ GYVENIMAS.

St. Catharines, Ont. Tai vienas iš gražesniųjų pietų Ontarijos provincijos kurortinis miestas, 11 mylių nuo Niagaros krioklio, turįs apie 40.000 gyventojų. Anksčiau apie šią vietovę labai dažnai buvo rašoma, bet šiuo laiku, net svarbiausių atsitikimų nepaminė, todėl nors senesni faktai, bet, manau, reikia neapleisti jų nepaminėjus.

Šiame mieste dabar gyvena apie 150 lietuvių, kurių daugumą sudaro naujai atvykusieji. Yra kelios šeimos senesniųjų lietuvių, bet tie daugumoje viskam yra pasyvūs, dalis jų net išsižada Lietuvos. Prieš trejus metus visi neraudonieji buvo susibūrę į lietuvišką organizaciją, bet atsiradus sąjungininkams ir tarybininkams, atsiliepė tas ir St. Catharines. Prasidėjo nesutarimai. Pradžioje vietinio lietuvių klubo padedami laimėjo sąjungininkai, kurie, kad geriau ką laimėtų sugalvojo kitą pavadinimą savo organizacijai. Pasivadino Kanados Lietuvių Bendruomenės St. Catharines Apylinkės Komitetu. Bet ir tas mažai ką bepadėjo, ir š. m. balandžio mėn. 7 dieną šaukiamame susirinkime, kartu su valdyba atsilankė viso 11 asmenų. Senąjai valdybai atsisakius, naujos nebuvo iš ko rinkti. St. Catharines apylinkės lietuvių lieka be jokios organizacijos.

Yra įsikūręs LASO St. Catharines skyrius, bet irgi didelės veiklos neišvysto. Gal iš nuveiktų žymesnių darbų bus š. m. liepos mėn. 21 d. surengta pirmoji gegužinė - piknikas. Gegužės 26 dieną buvusios Komiteto valdybos narių J. Alanderio ir V. Povilčiaus pastangomis ukrainiečių salėje buvo surengtas Motinos Dienos minėjimas. Paskaitai buvo pakviestas iš Toronto p. Rin

kūnas ir kartu ta proga buvo suvaizdintas A. Gustacio I veiksmo vaizdelis „Sekminių vainikas“ p. A. Grybauskienės vadovybėje.

Malonus dalykas, kad iš naujai atvykusių daugumas stengiasi St. Catharines įsikurti, perka sklypus ir statosi namus arba tiesiog perka namus. Keliolika asmenų yra pirkę anksčiau auto, o dabar nusipirko namą. Namus nusipirko šie: Kazys Galdikas, Vl. Paulenskas, A. Kuraitis bendrai su A. Alšausku, A. Meskauskas su K. Bagužiu, S. Dainorius, ir A. Satkevičius, J. Kazragis, M. Sorius, A. Seikas, V. Aldoneris, A. Pranckus ir kiti. Taip pat, 73 Rolls Ave, iš O. F. M. lietuviai įsigiję yra Amerikos Pranciškonų tėvai sklypą ir namus. Tėvas Juvenalis Liauba yra St. Catharines lietuvių klebonas. Yra išnuomota St. Catharines kymo Katalikų didžiosios bažnyčios rūšys, kur kas antras sekmadenis 10 valandą prieš piet yra laikomos lietuviams pamaldos. Pamaldų metu visuomet yra giedamos lietuviškos giesmės.

Visas blogumas, kad mūsų kolonijoje labai mažai yra lietuvių, daugumą sudaro vyrai viengungiai. Tai viengungiai išgaudę visas esamas, privalo įieškoti jų kur kitur. Bet nors trūkumui esant vietoje su vedybomis St. Catharines neatsilieka. Šiais metais jau keliolika viengungių yra sudarę šeimas.

Čia noriu suminėti ypač vieną poniją Champman, našlę po mirusio daktaro. Nors ji yra anglė, bet labai pritarianti lietuviams ir laikanti tik lietuves tarnaites. Ji per vieną metus tris lietuviutes yra išleidusi už vyrų. Šiuo laiku vienai lietuviutei tekant, už prieš 20 metų atsidariusio Kanadoje lietu-

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

288 ALLARD Ave, Verdun. Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

vio, Jurgio Allis-Ališausko netik kad Mrs. Champman jus apdovanojo, bet dar savo namuose suruošė jiems vestuves.

Darbo atžvilgiu St. Catharines nėra perdaug gerai, nors ir yra keliasdešimt fabriky, bet ne visi noriai įsileidžia. Bet tik du fabrikai: „Antes Imperial“ ir „McKinnon Industries Limited“, kur daugiausiai mūsų lietuvių ir yra susispietę.

Pirmasis fabrikas yra nedidelis su keliais šimtais darbininkų. Čia daugiausiai išdirbami vandentiekų vamzdžiai. Atlyginimas mažiausias 0,96 ct. valandai.

Antrasis fabrikas priklausan- tis „General Motor Corporation“ bendrovei, yra viens iš didžiausių St. Catharines fabriky su keliais tūkstančiais darbininkų. Čia dirbama ir lietuvių. Dirbama daugiausiai lengvųjų mašinų (karų) motorai ir kitos dalys. Mažiausias atlyginimas 1.15 ct. valandai. Abiejų šių fabriky darbininkai priklauso prie tos pačios unijos, vadinamos „Local 199 UAW —CJO“. Šiais metais „McKin-

non'o“ fabriko darbininkai rinko savo unijos valdybą. Išstatyti buvo du sąrašai: viens prišakyje su Mr. George Bennett — ne komunistinis ir antras prišakyje su Mr. Lambert Gordon — komunistinis. Bet š. m. kovo mėn. 15 dieną per rinkimus komunistai pralaimėjo ne surinkdami net trečdaliao balsų.

Baigdamas visgi kreipiuos į savo tautiečius, ypač kas norėtų apsigyventi ramiam ir gražiam Kanados kampelyje, užsukti į St. Catharines miestą, laimės pajieškoti. Didumai iki šiol teko toji laimė ir jau įsikūrė čionai, ypač šią vasarą keliolika asmenų mūsų kolonija padidėjo. Tikimės, kad ir toliau ne mažės, bet didės mūsų skaičius. Ypač šiuo laiku po atostogų numatoma nemazas skaičius darbininkų priimti. Visiems mūsų kampelio neužmirštantiems už mūsų kolonijos padauginimą esame dėkingi.

Reikia sudaryti ir organizaciją.

Darbininkas.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLOJE galima gauti šių lietuviškų knygų:

	Kaina dol.
1. Lietuvių Kalbos Vadovas, Prof. Skardžius ir kt. 606 pusl., įrišta.	4,50
2. Princas ir Elgeta, Apysaka, Mark Twain, 192 pusl. įrišta, iliustruota	1,20
3. Tėvelių Pasakos, A. Giedrius, 59 pusl. iliustr.	0,25
4. Vyturėliai Laukuos, V. Šimaitis, eilėr. vaikams, įrišta, iliustruota	0,65
5. Lietuvių Literatūra, P. Naujokaitis, 316 pusl., įrišta 2,	
6. Esmacio ir kitų autorių vadovėliai ir kitų knygų vaikams ir suaugusiems.	
- Netrukus išeis iš spaudos A. Giedriaus Tėvų Pasakos. Kreipkitės į Leidyklą (Litauisches Zentralkomitee, Hannover, Hegelstr. 7, Germany) ar pas vietos platintojus. Platintojams nuolaida. Pareikalavus siunčiame katalogą.

AUKŠTA KOKYBĖ - ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRs PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.			
5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
	\$ 6,75	5 sv. g. k. taukų	\$ 9,80
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	2 sv. šokolado	Nr. 19
1/2 sv. kakao		5 sv. m. p. kavos	
1/2 sv. šokolado		10 sv. cukraus	
1/2 sv. arbatos	\$ 5,20	12 plyt. bulijono	\$ 9,50
11 oz. kompoto		3 sv. g. k. taukų (skardinėje)	Nr. 20
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	2 sv. m. p. kavos	\$ 7,15
1 sv. kakao		1 sv. Aliaskos Salmon	
1 sv. šokolado		1/2 sv. kakao	
1/2 sv. arbatos	\$ 8,90	1/4 sv. arbatos	
22 oz. kompoto		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
2 sv. m. p. kavos	Nr. 17	1 Qu. alyvos	\$ 6,00
1 sv. ryžių		„Mazola“	
4 oz. Salmon		1 sv. saldainių	
4 oz. Tuna	\$ 6,50	1/2 sv. kakao	Nr. 22
6 oz. liežuvio		1/4 arbatos	
1 1/2 oz. j. pipirų		12 sv. gr. k. taukų	
4 oz. kokoso		Individualūs paketai ruošiami susitarus.	\$ 6,00
3/4 oz. kardamono		Kava į visus paketus dedama po 1 sv. skardinėje.	
1 1/2 oz. cinamono			
1 oz. majorano			
1 1/4 oz. paprikos			

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausyti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

ANTANAS MATULIS

maloniai kviečia tautiečius atlankyti jo

Užkandinę

kuri duoda gerą pasirinkimą visokių užkandžių ir gėrimų.

7682 Edvard ir 6 Ave kampas, Ville Lasalle. Telefonas: TR 8112.

DOMINION AGENCIES BUREAU 16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canada, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAL.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

PRITYRĖS EUROPIETIS SIUVĖJAS

K. STRAZDINS

priima vyriškų ir moteriškų drabužių už-mus ir pataisymus.

4858 Jeanne Mance, Montreal. TEL. CR 3668.

Skambinti vakarais po 6 val. (kalba latviškai, vokiškai, rusiškai)

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

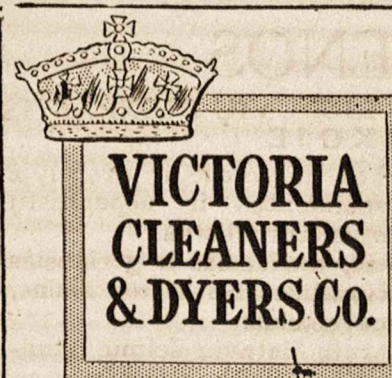
Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670 Annette St., Toronto, atidarė

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus Kiekvienu metu (išskyrus sekmadenius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135 MONTREALIS 2836 Allard

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaus tus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotu gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (išrimus), išiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa imame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai: J. Matulaitis, J. Kriauceliūnas, A. Majauskas.

Tr. 1135

Dėl tabako rūdžių

Paskaičius p. A. Mitrauskę laiška, tilpusį „NL“ rugp. 9 d. 30 nr., gaunasi vaizdas, kad Kanasos agronomai yra neišmanėliai. O juk apie tabako rūdį žino kiekvienas ūkininkas. Tinkamaj tabako žemės rūdys niekad neatsiranda. Daugiausia rūdžių būna žemose, drėgnose žemėse, o ypač tokiais metais, kada naktys šaltos. Dar daugiau rūdžių pasirodo, kur tabakas auginamas pirmą kartą žemoje dirvoje. Tabako rūdys yra žinomas visur, kur tik tabakas auginamas, kaip tai, JAV, Afrikoje ir kitur. Visur rūdys pasirodo tik žemose dirvoje su šaltu podirviu.

Nuo rūdžių jokios pagalbos nėra, tik patartina į žemą dirvas tabako nesodinti, nes visuomet rūdys bus, nors vienais metais daugiau, kitais mažiau. Agronomas p. K. Andruskevičius teisingai nurodo tabako ligas ir mes tas ligas beveik visas turime.

Wildfire Kanados augintojus mažai liečia, daug kenčia JAV augintojai. Tabakmasaik išvengiama nesodinant tabako į tą pačią dirvą, kur tabakas buvo pereitą metų.

Blue Mold Kanadoje atsirado 1938 metais ir daugiausia paliečia tabako drėgnus šiltadaržius, bet su tuo blogumu galima kovoti. Kada tabako diegai paauga iki cento didumo, reikia purkšti skiediniu.

Fermate dust 1—3 sv. ant 100 yardų. Ir purškimas, ir dulkinimas 2 kartus per savaitę.

Šaltais ir lietingais metais **Blue mold** atsiranda ir dirvoje, bet daugiausia ant apatinių lapų. Pagalbos nėra, tik karštas oras ir saulė sustabdo. Yra ir daug kitų ligų, kurios daugiau ar mažiau paliečia tabako augintojus. Daugiausia Kanados tabako augintojai kenčia nuo Juodo ir Rudo šaknų pu-

vimo, su tuo irgi yra būdas kovo, ir visi ūkininkai apie tai turi žinoti. Kiekvienas ūkininkas pavasariais gauna iš žemės ūkio d-to knygutę. Gaidis žino kiekvienas ūkininkas. Tinkamaj tabako žemės rūdys niekad neatsiranda. Daugiausia rūdžių būna žemose, drėgnose žemėse, o ypač tokiais metais, kada naktys šaltos. Dar daugiau rūdžių pasirodo, kur tabakas auginamas pirmą kartą žemoje dirvoje. Tabako rūdys yra žinomas visur, kur tik tabakas auginamas, kaip tai, JAV, Afrikoje ir kitur. Visur rūdys pasirodo tik žemose dirvoje su šaltu podirviu.

Nuo savęs noriu patarti naujai perkantiems, nepirkti ūkių su šaltu podirviu, nes turėsite visokių nemalonių.

Tabako derlius šiais metais yra geresnis kaip vidutinis. Vietomis dideli lietūs išplakė trąšas ir augimas sustojo. Toks tabakas, nors rūšis bus gera, bet turi menką svorį. Vietomis yra gana gero tabako.

Šiomet beveik su kiekvienu lietumi krito ledai. Nukentėto nemažai ir lietuvių, ypač Tilsonburgo apylinkėje, kur kam apdaužė iki 20 proc.

Tabako nuėmimas eina visu smarkumu. Algos skynėjams: 11 dol. ir maistas, 12 dol. rišėjams ir 9 dol. lapų dalytojams per dieną.

Pas lietuvius ūkininkus daugumoje dirba lietuviai. Užtat vakaras daug kur girdėt skambant lietuviškos dainos. Dainuokit, vyrai, nes nuo dainų praeina strėnų skausmai ir rytojaus dieną būna lengviau tabakas skinti. V. T.

LIETUVIS BATSIVVYS.

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave, Montreal.
Telefonas: DO 0357.

Visi įsigykite Naują Knygą,

POEZIJOS ANTALOGIJĄ „ZEMĖ“.

Antalogiją redagavo Kazys Bradūnas. Studijinį (65 psl.) knygos įvadą parašė Juozas Grinius.

ZEMĖJE — savo brandžiausią kūrybą spausdina: Juozas Kėkštas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys.

ZEMĖJE išleido „LIETUVIŲ DIENOS“, 9204 S. Broadway, Los Angeles, California. Knyga yra iliustruota ir atspausdinta dviem spalvomis. Apie 200 puslapių. Kaina 4,— dol.

ZEMĖJE galima įsigyti pas leidėją ir šio laikraščio administracijoje.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longueil. Taip pat prieinama kaina patarnaujamu sunkvežimiu.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusė metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusė metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusė metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

WELLAND, Ont.

KLB WELLANDO ALOK-TO APYLINKĖS LIETUVIŲ ŽINIAI.

Š. m. birželio mėn. 17 d. į pasiūstas Apylinkės lietuvių priimtas rezoliucijas Kanados Premieriui, Jungtinių Tautų Org. Žmogaus Teisių komisiškai ir nuorašus VLIKui, gauti atsakymai iš Kanados Premierio ir Užsienio Reikalų Ministerijos, kuri pažymi „galite būti tikri, kad Jūsų rezoliucija prieš Lietuvos okupaciją ir lietuvių trėmimą bus panaudota iškilus kiekveimam Lietuvos klausimo sprendime“.

JTO Žmogaus Teisių komisijos pirmininkas atsakyme rašo, kad Wellando pasiūstoji rezoliucija bus iškelta sekančią JTO posėdžių sesiją, rėmuose: paruoštos Ekonominių ir Socialinių reikalų komisijos rezoliucijos 75 (v), prie kurios kaip dokumentas seks Wellando rezoliucija, eilės Nr. E 1259. Be to minėtas rezoliucijos nuorašas įteiktas Sovietų Rusijos vyriausybei.

VLIKo pirmininkas p. M. Krupavičius už pasiūstas rezoliucijas ir aktyvų prisidėjimą prie Lietuvos išlaisvinimo darbo, dėkoja ir prašo ALOK-tą perduoti VLIKo sveikinimus visiems apylinkės tautiečiams.

Antrą kartą ALOK-o kvietime Wellande tėvų susirinkime š. m. rugpjūčio mėn. 5 d. išrinktas tėvų komitetas, sudėtyje: p. Blužas, p. Berzenienė ir p. Ramanauskienė. Jų tikslas bendradarbiaujant su ALOK-u, parapijos klebonu ir mokyklinio amžiaus turinčiais vaikų tėvais įsteigti šeštadienio lietuvišką mokyklą Wellande.

ALOK-tas tiki, kad bendrai dirbant bus galima pasiekti teipradės veikti prasidėjus mokslų rezultatų ir mokyklo metams.

ALOKtas iš kasos paskyrė KLB-LOK (centrui) Montrealyje 30,00 dol.; pašalpa orga-

nizaciniam reikalams ir 25,00 dol.; Lietuvių gimnazijai Vokietijoje.

Wellando ALOK-tas.

APIE NEPAPRASTĄ GEGU ŽINĖ WELLANDE.

Liepos mėn. 23 d. lietuviai iš plačios Wellando apylinkės rinkosi į Hungarų parke įvykį tančią gegužinę, kuri buvo išgarsinta kaip nepaprasta. Net tie, kurie paprastai gegužinių nelanko, šį sykį su didžiausiu susidomėjimu skubinosi nepavėluoti kažkokių ypatingų įdomybių pamatyti. Kai kurie jau buvo pradėję nusivilti, nes sveitintųjų orkestro grojimą lietuviškus klumpakojus dar neilgą laiką nepaprastu dalyku, o kitokių prašmatnybių nesimatė.

Bet apie 11 val. prasidėjo nepaprastoji gegužinės programos dalis, kada pilnos ir tuščios alaus bonkos ėmė skraidyti virš galvų, o vyrukas baltais marškiniais, tūlas J. iš Toronto, paleido savo boksininko rankas. Tai jau antras šio asmens apsilankymas Wellande, paliekaš kiekvieno besilinksminančio širdyje kartelį, o kai kurių paakiuose mėlynės. Šitas žmogus muša kiekvieną, pažįstamą ar nepažįstamą, visai be jokios kaltės. Šį sykį nenugalimasis J. tapo paguldytas ant žemės ir neaišku, kaip reikalas būtų pasibaigęs, jei ne trys pilnos policininkų mašinos, kurios šį žmogų nebešanašų ir dar vieną jo bendrininką nusigabeno nakvynės už geležinių grotų.

Nepaprasta gegužinė baigėsi visai paprastai, bet vėliau pa prašyta salė sekančią gegužinei rengti tapo atsakyta. Kyla klausimas, ar, šis žmogus nėra kiemo nors pasamdytas teršti lietuvių vardą?

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme. Prekyba ir pataisymai. PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVEJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294. Westmount, Quebec.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

COMMERCIAL & INDUSTRIAL ELECTRIC LICENZIJUOTAS ELEKTROS KONTRAKTORIUS

H. LAPAS

PATAISYMAI

VISŲ RŪŠIŲ ELEKTRISKI ĮRENGIMAI BEI TELEF.: MU 6337 322 WILLARD Ave. TORONTO - Ont.

OTTAWA

Tautos šventę vietos lietuviai paminėjo šiemet gausiai dalyvaudami pamaldose ir suėgoje.

Pamaldų metu pasakytame pamoksle Dr. Kun. Razutis nubrėžė, išryškino tuos kelius, kuriais eitina, kad išliktų vertu lietuviu ir geru žmogumi.

Sueiga įvyko Sister of Service patalpose, kur lietuviai kas sekmadienis turi pastovią susieitą vietą.

Atidarydamas minėjimą, apyl. pirmininkas p. Paškevičius apibūdino šventės reikšmę, josios atsiradimą ir ryškiosios šios šventės bruožus: religinį ir tautiškai istorinį.

P. Paplauskienė savo paskaitoje išnagrino kultūrinis mūsų tautos bruožus, kaip paveldėjimą iš dviejų kultūrų: mat rarchalinės ir numadinės. Paibaigoje buvo išvestas atsakymas, kodėl Vytautas Didysis netapo karaliumi.

Be paskaitos, iš mūsų literatūros dar gražiai paskaitė B. Ragauskaitė.

Užbaigdamas pirmininkaujantis painformavo apie mūsų B-nės aktualiuosius reikalus.

Po to, buvo jauki arbatėlė, kurią paruošė V-bos narė p. Buivydienė, talkinant kitoms tautietims. Smagiai besišnekučiuojant, gražiai pavakarieniauta; o mūsų jaunimo, vadovaujant kultūrinių reikalų vadovui p. Šimanskiui, linksmai padainuota.

Minėjimo metu dešimt vietos tautiečių per Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos įgaliojimą Ottawai užsipresnumeravo „Keleiči“.

Atrodytų, kad tokia nedidelė vos 1.50 dol. metinės prenumeratos kaina vertėtų visiems be išimties paremti tas negaibaigoje buvo išvestas atsakymas, kodėl Vytautas Didysis netapo karaliumi.

Išejo iš spaudos J. Jazmino apysakaičių rinkinys MOTERIS, NUO KURIOS PABEGAU.

Turiny 10 apysakaičių: Kiaulės mes, Baisiausias išgyvenimas, Konfiskuota, Pavasario sapnas ir kt. Ir viena ilgesnė apysaka: Nežinomieji metai. Užsakymus paštu siųsti: Mr. Jasinskas, 84 Grace St., Toronto. Kaina 1,— dol.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI. PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

P. ADAMONIS.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

BALDŲ, ELEKTROS REIKMENŲ, RADIO PREKYBA

Brouillette & Gagnon Ltee

6014 BOULVARD MONK, WI 6144, MONTREAL maloniai kviečia atsilankyti į savo prekybos namus, kur yra gausus įvairių baldų, elektros reikmenų, elektrinių bei gazinių pečių, radio (PHILIPS — be kurio europiečiai neapsieina) pasirinkimas.

Duodama lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

6 krautuvės Montrealyje. Pirksite pigiau negu kitur.

Mūsų atstovas lietuvis

JUSTAS STROPUS

Tamstoms maloniai patarnaus, suteikdamas reikalingas informacijas. Susisiekiite su juo iš anksto telefonu TR 1610 (6672 Beaulieu St., Ville Emard).

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODZIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ:

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išeina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E. D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ PARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

HAMILTON

GRAŽIAI PRAEJĘS MINĖJIMAS.

Hamiltono Tautos Šventė Kubilą, Lenciūgėlį ir Kalvelį buvo pakila nuotaika ir gražiai paminėta. Išvakarėse „Aukuras“ statė K. Inčiūros „Dr. Vinras“ Kudirką“. Gaila, kad publikos neperdaugiausia buvo. Po Mišių įvyko trumpos gedulingos pamaldos už žuvusius ir iš-tremtuosius į Sibirą. Laikė pamaldų įvykdyta rinkliava lietuvių šeštadienei mokyklai parremti davė 101,02 dol.

St. Michel salėje minėjimą trumpu žodžiu atidarė B-nės pirm. St. Naikas, pakvietęs paskaitos p. Sudiką.

Po paskaitos vyko meninė dalis, kurią pravedė p. Dauguvietytė - Kudabienė. Programa buvo trumpa, nauja ir nuotaikinga, publikos šiltai sutikta. Šešiametė Laniauskaitė pa-deklamavo du eilėraščių apie tėvynę. L. Šukytė vykusiai skambino pianinu. Po to pirmą kartą Hamiltone pasirodė tautinių šokių grupė vedama p. Breichmanienės, pašokusi

Kubilą, Lenciūgėlį ir Kalvelį p. Kudabienė deklamuoja Braz-džio eilėraščių. Porą dainų padainuoja duetu Dauguvietytė - Kudabienė ir Vyt. Dargis. Prie įėjimo į minėjimą buvo renkamos aukos ir surinkta 140.00 dol.

ATSARGIAU SU NEPAŽĪSTAMAIS.

Miestuose nenuaikiama įvairūs apiplėšimai, apvogimai. Liūdniau, kai kartais ir mūsų tautiečiams esant neatsargiems ar neblaiviam stovy tenka nukentėti. Šiomis dienomis Hamiltone vienas tautietis, atsidūręs nepažįstamų asmenų kompanijoje, buvo pakviestas išvažiuoti pasilinksinti. Kiek pa-važiavus tautietis nepažįstamų jų apiboksuotas ir ištuštinta pinigine su 121,00 dol. Apdaužytas ir su iškraustyta pinigine, buvo išmestas iš mašinos.

Jl. Di.

LONDON, Ont.

PRAGIEDRULIS MŪŠŲ PADANGĖJE.

Šią vasarą Londono miesto sav-bės pramogų departamentas Viktorijos parke plačiąjai visuomenei bei kitų koncertų p-kvietė ir lietuvius pakoncertuoti. Mūsų koncertas buvo paskutinis ir sezoną uždaręs koncertas. Mažai lietuvių kolonijai koncerto surengimas pareikalavo daug pastangų ir darbo, o kad pasisekimas būtų užtikrintas, teko kviešti operos solistę P. Radzevičiūtę iš Toronto.

Programą pradėjo mūsų tautinių šokių grupė, vadovaujama Miro Chainausko. Lietuvių tautiniai šokiai ir rūbai žavi kitataučius, tačiau kada jie išpildomi tikrai taip puikiai, kaip šiuo kartu, susilaukia audringu katučių. To puikaus įvertinimo pasiekta gal gera dalimi dar ir dėl to, kad apie kiekvieną šokį puikia anglų kalba pranešėja p. Matukaitė mokoje reikiamai paaiškinti ir įpinti būdingus apibūdinimus ir apie mūsų šalį.

Op. sol. Pr. Radzevičiūtė pradžioje dainavo lietuvių kompozitorių kūrinius, o antru kar-

tu turėjo Šopeno „Grief“ (liūdesys) prancūzų kalba ir arija „Madame Butterfly“ iš Puccini to paties vardo operos — itališkai. Retas kuris solistas buvo taip šiltai sutiktas, kaip Radzevičiūtė.

Taip pat gražiai ir su pasisekimu, sultingu baritonu — bosu sol. J. Rimkus padainavo kelias lietuvių kompozitorių dainas.

Programą vertingai papildė ir įvairino Pocius, akordeonu pagįojęs „Romuvėnų maršą“ ir kit. dalykėlius.

Sumaniai parinkta ir graži lietuviška plokštelių muzika ir gi visų su dėmesiu buvo klausoma. Žodžiu — tą malonų va-karą Viktorijos parkas buvo pilnas lietuviškų garsų. Mūsų himnas pirmą kartą čia taip galingai liejosi per gausią publi-ką, sustojusią mūsų ir pavergtos Lietuvos pagerbti.

Tai gi koncerto pasisekimas puikus.

Ir po kelių dienų dažnas londonietis, sutikęs pažįstamą lietuvi, kratė jam ranką už „beautifol concert“, o Londono radijas savo klausytojams veik po savaitės pastatė klausimą:

PAJIEŠKOJIMAI

— L. Bendoraitis, gyvenęs 3343 St. Morgan St., Chicago 8, Ill., USA, ieško Jono Zigmanto, kilusio iš Ežeivių kaimo, Ziniūnų valsčiaus, Joniš-kio apskrities.

— Lietuviai cinkografai, gyvenantieji Kanadoje ar kur kitur, prašoma atsiliepti cink. Viktorui Kapočiui, 192 - 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que.

Lietuviškoje Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai salonų, sofų, fotelių. „St. Louis Textiles“ užuolaidų ir baldams medžiagų.

Atstovybė — pardavimas.

Puikusias pasirinkimas gatavų minkštų baldų (per 500 vienetų), matrasų, vaikams lovelių tisiog iš faebriko sandėliu.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St.,
Telefonas MA 1006.

„Kieno tas gražus koncertas buvo Viktorijos parke praeitą penktadienį?“ Atsakymas iš daugelio vietų atėjo bematant — „Lietuvių!“ L. E-tas.

PADEKOS

APDOVANOTI GABŪS MOKSLEIVIAI.

Londono Central Collegiate paskutinėse klasėse yra kelias lietuvių. Daugumas jų mokosi labai gerai ir pirmąja kitų tarpe.

Šiemet pavasarį baigęs sakytą mokyklą Edmundas Petrauskas gavo Scholship 200 dolerių premiją. Baigusi 12 klasių Gražina Noreikaitė gavo 125 dolerių Dominion Bursery pašalpą.

PASALPA DŽIOVININKAMS.

Gražioje ir šaunioje p. Ant. Šiaučiuo ir p. Urš. Bruožytės vestuvėse, belinkint jauniems saulėtos ateities, buvo pasiūlyta vestuvių dalyvams sušelpiti mūsų tautiečius — džiovininkus, besygdančius Vokietijos sanatorijose. Iš ne didelio palyginti būrelio buvo surnkta 24,75 doleriai, už kuriuos Londono ALOK-as už sakė individualinius maisto paketėlius ir išsiuntė į Vokietiją keliems vargstantiems ir besygdantiems tautiečiams.

Sunkiai galėčiau išvardinti visus bičiulius ir geradarius, lankiusius mane ligoje, užjautusius nuoširdžiu žodžiu ir lais-kais, skambinusiems telefonais iš JAV ir kitų miestų, raminius ir guodusius gėlėmis ir dovanomis. Nepajėgdama suminėti visų mane lankiusių ir užjautusiųjų, bent šiais ke-liais žodžiais noriu nuoširdžiai padėkoti visiems ir už viską, kas man buvo suteikta mano nelaimėje. E. Kardelienė.

Liet. Valst. Operos sol. p. E. Kardelienė, Justinos Kavaliauskaitės mokytojai, ir „N. L.“ Redaktoriui p. J. Kardeliui už surengtą mums sužiedotųjų popietį ir dovanas — nuo širdžiai dėkojame. — Jūsų šeimoje mes pajutome tevišką nuoširdumą. Taip pat nuoširdžiai dėkojame už vestuvinius sveikinimus.

— p. p. J. ir Pr. Baltru-koniams už sveikinimus, Brangiems giminėms ir svečiams už malonų atsilankymą į vestu-ves ir dovanas, pažįstamiems už sveikinimus laiškais ir telegramomis nuoširdžiausiai dėkojame.

J. ir B. Sriubiškiai.

AKADEMINIAI KALBŲ KURSAI

(įsteigti 1943).

1501 St. Catherine St. West, kamb. 23, Montreal, Que. ANGLŲ KALBĄ dėsto pradantiesiems Chas Lasdin, B. Sc. (kalba vokiškai, rusiškai bei latviškai), pažengusiems — Mr. Eric Essex, B. A. (Lond.). Mokslo pradžia rugsėjo 20 ir 25 d. vakarais. Intensyvios 3 mėnesių pratybos, kreipiant ypatingą dėmesį į pasikalbėjimus ir ištariamą. Mažos grupės. Mokytojai su ilgamete praktika. Asmeniškai užsirašyti: 1501 St. Catharine St. W. kamb. 23 nuo 5.30 iki 7 val. vakarais. Tel. DO 0354 arba CR 1607.

Ten pat yra ir prancūzų, ispanų ir rusų kalbos kursai.

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.
ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.
SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf
jėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

Kanados ir Europos siuvėjas Toronto

JONAS INDRELE

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių angliškų medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle

TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PASTAS išleido 6 rūšių festivalį propoguojančius PASTO ŽENKLUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir 1/2 peno. Jų kai na Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto ženklų įsigyti, PRANEŠA savo tikslų adresą ir PINIGUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk-lai užsakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos. „NL“ Administracija .

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA

2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. šokolado	1 sv. deg. kavos
2 sv. margarino	Siuntinys Nr 12—\$ 6.40	1 sv. kakavos
1 sv. deg. kavos	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. šokolado
1 sv. kakavos	2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. margarino	2 sv. margarino
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. marmelado	1 sv. deg. kavos
2 sv. margarino	1 sv. deg. kavos	2 sv. šokolado
2 sv. marmelado	1 sv. šokolado	2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos	2 sv. kakavos	2 sv. sūrio 40% rieš.
2 sv. šokolado	4 1/2 sv. cukraus	Siuntinys Nr. 25
2 gabalai tualet. muilo	2 gabalai tualet. muilo	E. 9 sv. kiaulinių taukų \$ 5.25
Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50		C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00
5 sv. rūkytų lašinių		Siuntinys Nr. 94
3 sv. kiaulinių taukų		B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00
		I. 5 sv. margarino \$ 3.70

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. marmelado
2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. deg. kavos
2 sv. salami dešros	1 sv. kakavos
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.	2 sv. cukraus
1 dėž. margarino (400 g)	1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 3—\$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių	A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60
2 sv. kiaulinių taukų	B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70
2 sv. margarino	Siuntinys Nr. 7
1 sv. kiaulienos mėsos	A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

Siuntinys Nr. 5—\$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių	Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40
	2 sv. rūkytų lašinių

MONTREAL

KLCT POSĖDIS RUGSĖJO 25 DIENĄ

Visiems Kanados Lietuvių Valstybes, todėl išnuomoja didelio Centro Tarybos nariams pranešama, kad KLCT posėdis yra paskirtas rugsėjo 25 dieną, ant radienį. Visi KLCT nariai maloniai prašomi tą datą atsiminti ir į posėdį susirinkti galimai punktualiau. Posėdis įvyks „NL“ redakcijos patalpose 8 val. vakaro. Prezidiumas.

PIKNIKAI - GEGUŽINĖS UŽBAIGTI

Praėjusį sekmadienį, rugsėjo 16 d., buvo suruoštas šios praėjusios vasaros, kuri nebuvo nei karšta, nei ilga, gegužinių - piknikų uždarymas.

Nors diena buvo palyginti graži ir šilta, tačiau artėjantis ruduo jau veikia tautiečius ir savo oru, vėsoma ir nuotaikomis. Todėl uždaryman atvykusieji daugumoje padarė paskutinę trumpą iškilą. Su visais atsiveikinta iki sekančių metų, kuriems iš anksto yra angažuota šių metų piknikų - gegužinių vieta.

Malonu pažymėti, kad šių metų piknikų vietas — didelių sodų — šeimininkai buvo nepaprastai malonūs ir draugiški žmonės. Nepatyrę jokių nemalonumų ir iš piknikaut jų pusės, jie liko visiškai patenkinti ir mielai sutiko ir sekančiais metais suteikti mums šią vietą.

Tautiečiams, kurie lankėsi piknikuose ir gražiai, kultūriniai, leido laiką, taip pat didelį ir nuoširdus ačiū. „NL“.

ATVYKO IŠ ANGLIJOS

Rugsėjo 17 dieną iš Anglijos „Columbia“ laivu atplaukė Rita Grigaitė ir apsisistojo Monte realy pas pp. Juknelius. Sveikiname naująją montrealietę ir linkime gražiai išsikurti.

PRADEDAMI KALBŲ KURSAI

Prancūzų kalbos kursai Eco le Olier, 310 Roy St., pradeda mi rugsėjo 17 d. 8 val. v. Prancūzų ir anglų kalbos kursai De Levis, 5940 Monk Blvd, Ville Emar, pradedami spalio 1 d. 8 val. Prancūzų ir anglų kalbos kursai Willibrord mokykloje, Verdune, pradedami spalio 1 d. 8 val. vak. Į visus šiuos kursus galima užsirašyti pačio se mokyklose ir telefonu CH 9214.

TALKA IŠ TOLIMŲJŲ VAKARŲ

Leisdamas atostogas Montrealy, iš Princ Albert, Saskat chevano provincijos p. Stasy Prancėvičius, trečiadienį lankėsi „NL“ ir dalyvavo laikraščio ekspedijavimo talkoje.

IŠSIKELIA Į AMERIKĄ

P. Jonas Jaspelkis išsikelia gyventi į Jungtines Amerikos

PARDUODAMAS

daugiau kaip 150 metų senumo smuikas — Stradivarijaus kopija, vokiškas išdirbinys. Skambinti po 6 val. vak., tel. BE 2498.

SVIESUS, DIDELIS KAMBARYS dviems asmenims išnuomojamas: 3444 Nesear St. Telefonas AN 5246.

REIKALINGA

namų ruošai mergaitė, suinteresuota dirbti geruose namuose. Virti nereikia. Bendix. Teirautis tel. DE 8755.

ISNUOMOJAMAS

kambarys 6920 Mink Blvd., Ville Emar. Tel. HE 4114.

DĖMESIO HAMILTONIEČIAMS!

Š. m. rugsėjo mėn. 22 dieną, 19.30 val. „Dainavos“ salėje antrą dieną

RUDENS ŠOKIAI

Programoje: vieno veiksmo komedija ir pora plastinių šokių.

Šokiams gros „Aidas“ su naujom jėgom. Bufete stiprus ir gavinantys gėrimai. Kviečiame visus hamiltoniečius lietuvius ir iš apylinkių skaitlingai dalyvauti.

L. Kat. Mot. D-jos, Hamiltono skyrius.

ELEKTRA RADIJAS TELEVIZIJA

REGISTRUOKITĖS DABAR į rugsėjo mėnesį prasidedančius dieninius, vakarinius ir korespondencijos būdu kursus.

Raštinė veikia kasdien 9—5 ir vakarais 7—9.

CANADIAN SCHOOL OF ELECTRICITY

1204 Crescent St., Montreal, P. Q.

Telefonas UN 6-0959.

Pavardė
Gatvė
Miestas Amžius

MŪSŲ SPORTAS

PAGERBTAS MEISTERIS P. VAITONIS.

Hamiltono lietuvių organizacijos rugsėjo 15 d. vakare suruošė šachmatų meisterio P. Vaitonio pagerbimą. Šias iškilmes padidino savo atvykimu Lietuvos Generalinis konsulas min. V. Gylys su Ponia.

Šio vakaro programą atidarė J. Mikšys, pakvietęs ir prezidentą min. V. Gylį su Ponia, p. Vaitonį su Ponia ir Hamiltono lietuvių organizacijų atstovus. Sveikino ir savo linkėjimus išreiškė min. V. Gylys, Bendruomenės vardu St. Naikauskas, Aušros vartų parapijos vardu — kun. dr. J. Tadarauskas, „Kovo“ — p. Breichmanas, Aukuro vardu — p. Stasevičius, ateitininkų — K. Matkevičius, skautų — Z. Laugalys, šeštadieninės mokyklos vardu — J. Mikšys. Pabaigoje žodį tarė meisteris P. Vaitonis, dėkodamas už gražų pagerbimą ir visas iškilmes. Nuo lietuviškų Hamiltono organizacijų įteikta P. Vaitoniui dovana — šachmatai, o Ponia apdovanota gėlėmis. Po to sekė trumpa meninė programa, kurią atliko šeštadieninės lietuvių mokyklos mokiniai, Aukuro dalyviai ir kvartetas. Po programos įvyko vakarienė, kurioje dalyvavo min. Gylys, meisteris p. Vaitonis ir organizacijų bei višiuomenės atstovai. Šio vakaro iškilmėse ir šokiuose dalyvavo per 200 asmenų. JI. DI. mo.

KREPŠININKŲ IR TINKLI NINKŲ ŽINIAI.

Kito mėn. gale įvyksta čia Kanados ir Amerikos lietuvių sporto šventei, pradedamos pasiruošimo treniruotės: rugsėjo mėn. antradieniais 18 ir 25 die nomis ir ketvirtadieniais 20 ir 27 dienomis. Spalio mėn.: pirmadieniais — 8, 15 ir 22 die nomis, trečiadieniais — 3, 10 ir 24 dienomis.

Treniruotės vyks ukrainiečių bažnyčios salėje, 402 Bathurst St.

Sporto Klubas „Vytis“.

HAMILTONO „KOVAS“ IR TORONTO „VYTIS“ 1:4.

Š. mėn. 15 d. Hamiltono re vanšinėse lauko teniso rungtynėse „Kovui“ nepavyko atsigriebti už pirmąjį pralošimą, ir teko ir šį kartą pralošti šiais atskirų susitikimų rezultatais:

Tėvelis (K) — Rautiš (V) 6:3; 6:3,

Paltarokas (K) — Gvildys (V) 6:2; 1:6; 1:6,

Grajauskas (K) — Žukas (V) 4:6; 2:6.

Dvejetuose: Paltarokas, Grajauskas — Gvildys, Žukas. 1:61; 4:6 ir

Tėvelis, Paltarokas — Rautiš, Gvildys 4:6. 6:2; 7:9.

dama moterų atstovai; laukia-

Šiuose susitikimuose pasi-

gendame moterų ir jų pasirody-

Laukas.

Tabako ukio pardavimai

Baigėsi vėl „tabacco harvest“ ir dabar prasideda ūkių pirkimas ir pardavimas. Geras laikas pamatyti tabaką sukrautą daržinė ir apžiūrėti tabako žemę. Yra geras ūkių pasirinkimas. Vieni parduoda dėl blogos sveikatos, kiti — nebenori dirbti kai banko knygtė pripildyta.

Sašydam prašau pažymėti, kiek grynais galite įnešti.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE BROKER.

Tillsonburg, Ont. Tel. 829J.

VISI KANADIEČIAI, KU RIE TURI 70 METŲ AMŽIAUS, GALI GAUTI PENSIJAS.

1932 metais sausio mėn. 1 d. kanadiečiai, kurie 70 metų amžiaus ar daugiau, gaus 40 dol. mėnesinę pensiją be sveikatos patikrinimo. Asmuo, kuris gali gauti pensiją, turi būti išgyvenęs Kanadoje 20 metų.

Asmenys, kurie turi teisę į pensiją, turėtų dabar paduoti savo prašymus, kad sausio mėnesį jie galėtų jas gauti. Prašymų atidėliojimas reiškia pirmos pensijos eilės atidėliojimą. Prašyminių blankų galima dabar jau gauti kiekvienoje pašto įstaigoje.

Amžių įrodantis dokumentas turi būti pridėtas prie prašymo. Gimimo arba krikšto metrikai yra geriausias įrodymas, bet jeigu jų negalima parūpinti, tai tokiais atvejais jau yra pasitūpinta.

Asmenys, kurie dabar jau gauna senumo pensijas arba kurie gauna pensijos dalį, neprivalo duoti prašymų. Jie automatiškai nuo ateinančio sausio mėnesio gaus pilną 40 dol. pensiją. Jie yra raginami neduoti prašymų, nes tai nereikalinga ir be to sudaro daug darbo tarnautojams, kurie

šiuos prašymus tvarko ir tuo sutrukdytų visą eigą. Dabartiniu metu maždaug 300.000 asmenų gauna senumo pensijas ir laukiama kad dar 400.000 kanadiečių paduos prašymus.

SUPLANUOTAS NAUJAS DUJŲ TIEKIMAS VAMZDŽIAIS

Trans-Canada Pipe Lines Ltd. padavė prašymą į Board of Transport Commissioners, Ottawa, gauti leidimą pastatyti vamzdžių liniją iš Albertos ir rytus iki Montrelio. Šita linija norima tiekti natūralines dujas.

Linija kainuotų 250.000.000 dol. ir ji aprūpintų 35 bendruomenes natūralinėm dujom iš Albertos milžiniškų resursų. Šita 3.000 mylių vamzdžių linija būtų didžiausia pasaulyje. Ji aptarnautų Moose Jaw ir Regina Saskatchewano provincijoje; Brandon, Portage la Prairie ir Winnipeg Manitobos ir miestelius Ontarijos Šiaurėje ir Šiaurės Vakaruose kaip Kenora, Fort William, Port Arthur bei North Nay ir pietų Ontarijos centrus, kaip Toron

TORONTO

TRYS DIDIEJI ŽODŽIO GALIUNAI

Henrikas Kačinskas, Antanas Gustaitis ir Bernardas Brazdžionis, pakviesti Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto skyriaus, spalio 20 dieną Eatono auditorijoje duos nepaprastą literatūros vakarą.

Kaip žinoma, jie yra apvažinėję Europą, Ameriką ir dabar atvyksta į Torontą, kurios lietuviams ištars atrinktą meniską žodį. B. Brazdžionis ir A. Gustaitis skaito savo kūrybos perlus, o H. Kačinskas skaito didžiųjų lietuvių rašytojų kūrinys. Torontiečiai iš anksto įspėjami spalio 20 d. atsiminti ir nepraleisti progos išgirsti ir pamatyti šiuos žymiuosius mūsų menininkus.

„BUBULIS IR DUNDULIS“ TORONTE IR HAMILTONE

K. L. M. B. Toronto skyriaus jau seniau pakviestas Lietuvos Dramos Teatras Kanadoje, sutiko vykti gastrolių į Toronto. Kada įvyks „Bubulis ir Dundulis“ gastrolės, dar tiksliai nežinoma, bet sekančią me „NL“ nr. tikimasi, kad jau bus paskelbta, nurodant ir sa- lę, kurioje įvyks spektakliai.

Teatras taip pat yra gavęs kvietimą gastrolių ir iš Hamiltono, bet tuo tarpu tos gastrolės dar nėra galutinai paaiškėjusios.

SERGA VINCAS TREIGIS

Zinomuosius lietuvių visuomenės veikėjus ir didelius tremtinių geradarius pp. Veroniką ir Vincą Treigius aplankė ligos. Neseniai sirgo p. V. Treigienė, dabar yra susirgęs p. V. Treigis. Paguldytas sanatorijon, kurioje turėsias pasilikti ilgesnį laiką.

Did. Gerb. pp. Treigiams reiškiamė užuojautą, linkime greičiau pasveikti ir grįžti į gyvenimą, kuriame pp. Treigių veiklos baras yra labai žymus.

L. E. S. RENGIA ŠOKIUS.

Š. m. rugsėjo mėn. 29 d., šeštadienį, YMCA salėje — 931 College St. W. — Lietuvių Evangelikų Susivienijimas rengia šokius. Pelnas skiriamas Voketijoje likusiems tremtiniams sušlępti. Šokiams gros 5 žmonių studentų kapela. Pradžia 8 val. vakaro.

L. E. S. Valdyba.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopus informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri- tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

GYDYTOJAS Dr. ALEKSAS VALADKA

pradėjo medicinos praktiką 506 Annette St. (prie Runnymede St.), Toronto. Ligonius priima pagal susitarimą. Telef. MU 9959.

to, Oshawa, Kingston ir Cornwall. Quebecc provincijoje ji aptarnautų Montrealį ir Hull, kaip ir Ottawa ir pagaliau Quebec City.

— Anglijos valdžia spalio 8—13 dienomis Londone turės svečių V. Vokietijos premjerą Adenauerį.

— Amerikos ekspertai jau baigia tyrimus karo bazėms Ispanijoje, su kuria derybos einančios labai sėkmingai ir sklandžiai.

AMERIKOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

Čikagon buvo suvažiavę iš įvairių Amerikos vietų lietuvių studentai, kurie posėdžia- vo pirmininkaujami p. Adam- kevičiaus. Suvažiavimą sveiki- no konsulas dr. P. Daudžvardis, kvietęs studentus dirbti tē vynes labai, neatsižvelgiant į šistikinimus. Paskaitas skaitė adv. Vaitiekūnas ir prof. dr. Jonikas. Studentų skyrių ats- tovai padraė pranešimus apie skyrių veiklą, kuri esanti stip- riausia Čikagoje (pirm. yra L. Grinius). Po posėdžių buvo literatūros vakaras.

HAMILTONO LIETUVIŲ ORKESTRAS „AIDAS“

jau pradėjo ruošti savo meti- nės sukaktuvėms. Apie tai bus parašyta kiek vėliau. Metinės numatomos labai iškil- mingai atšvęsti. Orkestras tu- ri labai daug simpatikų. A. G.

IT PRIKTRUKO SAVO LEIDINIŲ:

a) Memorandum on the Restoration of Lithuania's Independence ir

b) 1950. III. 7d. ELTOS biuletenio Nr. 2 (76)

Turintieji ju isteklius — maloniai prasomi siusti adre- sue ELTA, Goethestr. 16, (14b) PFULLINGEN, Ger- many. Persiuntimo ir kt. iš- laidos bus kompensuotos.

Pranešimai

ATVYKO LIETUVIŲ.

1951 metais rugsėjo mėn. 3 dieną laivu „General Blatchford“ išplaukė į Kanadą lietu- viai:

1. Grybas Kazė
2. Tamošiūnas Kazys
3. Simonaitis Jonas.

Kun. V. Šarka.

ATITAIŠYMAS.

rio „Šviesa“ vasarinis sąskry- dis“, įsivėlė netikslumų. Gar- bės svečiais pas p. Deveinius, tarp kitų, dalyvavo ne buv. L. R. Kryžaus pirm. D. Jasaitis, kaip buvo parašyta, bet prof. Dr. Viktoras Jasaitis.

NEMALONI KLAIDA.

Š. m. rugsėjo mėn. 16 d. Tautos šventės minėjimo me- tu Wellande per klaidą nebu- vo pareikšta b-nės narei A. Karalienė už pasiuvimą Wellan- do ALOK-tui lietuviškų vėlia- vų padėką, už ką Wellando ALOK ponį A. Karalienę la- bai atsiprašo ir kartu taria už įdėtą darbą nuoširdų ačiū.

Welland oALOK.

KANADOS EMIGRACIJA.

Atkelta iš 10 puslapio. kaip 5 nuoš. kiekviena ir Sas- katchewan su trupučiuuku ma- žiau kaip 4 nuošimčiai. Mariti- mes Provincijos kartu su New foundland davė emgriacijai maždaug 7 nuošimčių.

Daugiausiai emigruoja iš On- tarijos, tai yra apie 44.5 nuoš. birželio mėn. 1950, 23.764 ap- leido Kanadą, tai yra 4.300 ma- žiau negu tais metais prieš tai. Bet per paskutinius 6 mėn. 1950 metais emigracija vėl ro- do didėjančią tendenciją. Vy- rų ir moterų skaičių santykis emigracijoje kasmet keičiasi, nes moterys kasmet po 1000 daugiau, o vyrai po 1000 ma- žiau emigruoja.